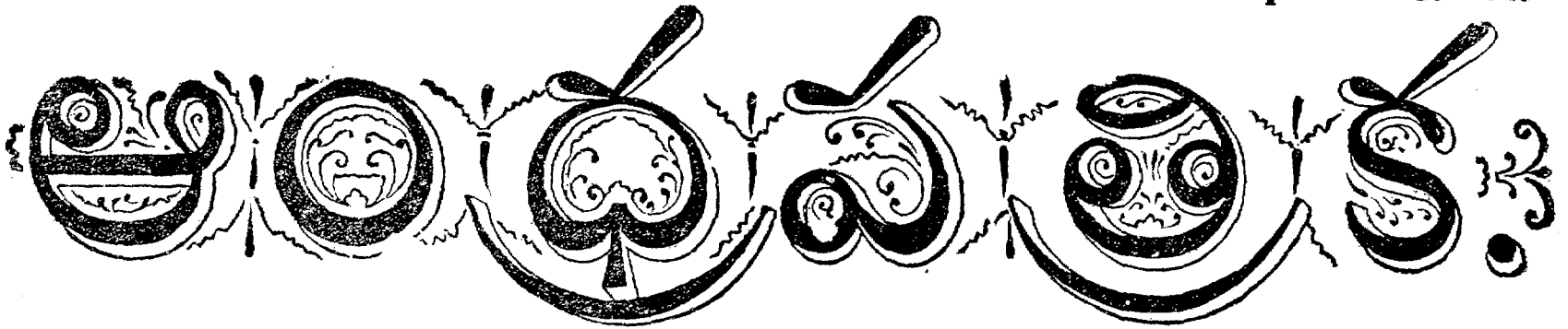

Registered No. M. 1118.

విశిష్టత గో 0-0-2.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.

3/04/14 వ్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3 } జనవరి 1921 వ సం. డిశంబరు నెల 6 తేది మంగళవారం } No. 204
 సంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర మార్గశిర మాస శుద్ధ సప్తమి ౭ } సంచిక ౨౦౪

ప్రస్తుతము మా గోదామలందుండు బంధారము నుండి తక్షణమే

నర ఫరా చేయగలము

మాకు

మా ఆఫీసుకు నేకలో

చ్రాయుడు, తంజి కొట్టుడు,

వచ్చి మాతో కలసి

లేక

మాట్లాడుడు

తెలిపాను చేయుడు,

బాయిలర్లు,

పోర్టులు, అవిరిఎంజనులు,

సంపూర్ణమైన అవిరి సాధనయంత్రములు, అవిరి,

సెంట్రీఫ్యూగల్ కంపులు, రోడ్ రోలర్లు, నూనె ట్రాక్టరులు,

ప్రశస్తమైన ఎంజిన్ బర్లు రైస్ మిషిన్లు, పిండియంత్రములు, డిస్

ఇంటిగ్రేటరులు, బ్లాక్ స్టోను నూనె ఎంజినులు, పుల్లీలు, బెల్టింగులు, ప్లమ్మర్

బ్లాకులు, బెల్టింగునూనెలు మున్నగునవి

మా వద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

పోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంజి విలాసము ఎంజిను మద్రాసు

తైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్సు అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఎంజి నీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా మా అమృతాంజనమును వాడి నంత మాత్రమున నయముగూరు. సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహని తైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామర తైలము

కచ్చి 1-3 0-6-0

వండ్ల పొడి

కచ్చి 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి . మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు

యోగ్యతా పత్రములు 3242

(8) కాశీలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలువారి బహు మాత్రనివారికి నాకు అత్యుత్తమైన గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై ౩ రికి నేను నా కృతజ్ఞతా పూర్వకమున కందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి }
22-8-20

కె. బాన్ సన్,
రైల్వే పింఠను డెఫుటి కలెక్టరు

వనావధి సరస్వతి

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క ముఖ్యభరణ వోగ్ట్ల బయందు చేర్చుకొని గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖచ్చు ప్రతిరూపగా పంపబడును. (2973)

విలాసము వీ. డి. సావంత్.

నెం 144 ఫనసవాడీ బొంబాయి.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాప్తి కరము ఖచ్చితముగా ఉండే అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు ఒక ప్రతి "తామ శాస్త్రము" పంపిదము.

త్వరపడుడు!

వైద్య శాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంభ నిగమా యావత్ కాలము, 25, (రాజ్య, మదరాసు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

వస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు అవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్రదేశమునకు వన్నె చెచ్చుచు. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి నహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే వనితేయమున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున వని ప్రారంభించబడి యున్నది. అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము వందపెట్టుటకు విలుగ నుంచును.

ఇతర వివరములకు ప్రొఫెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

నోటీసు (3274)

ఇందువలన నకల జనులకు తెలియజేయడ మేమనగా యాక్రింది సంకేతము చేసిన నేను కీర్తిశేఖరైన పుల్లంపేట ఆవ్వారు తాతయ్యగారికి దత్తుపుత్రుడను. వైవారికి బాకీదారులు వారి బాకీలను నా పుత్రులైనదే ఇతరులకు ఎవ్వరికిని చెల్లించరాదు.

అవ్వారు తాతయ్యగారి పేద్రుడు,
28-11-1921. పుల్లంపేట.

అమకమునకు సిద్ధము

అన్నివిధముల ఫోటోయిక్ పేనాలు చతురైన ధరలోనున్నవి. స్వస్థపజుటకు ఉత్తమ. గమన శుద్ధ ఆయుర్వేదజీవధము కోరిక తీర్చుటకు అమృతగుల తెలిపేది ఆర్థ నిమిష తెర్వానిలరు:— ఒకటికి రూ 1-8; 8-కి రూ 4;

6-కి ,, 7-8; 12-కి ,, 14.

లక్ష్మీ-నరకృతి చిత్రరంగుల పటములతోటి గల
1922 సం॥ క్యాటెడర్లు 10" X 10" కొలత గలవి

అలాలు 10. ముందు వైకము వంపవలెను.

1. గ్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు)	అలాలు
2. గ్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు)	" 8
3. హిందవ గ్వరాజ్యము (తెనుగు)	" 1

కె. జెగదీశన్ అందు కో,

తిరుళ్లిక్కేడి, వడరాను.

"కత్తికట్టులు"

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైనవి.
1-కి రూ 4—8—0.

దజను కొనువారికి 1టి ఉచితము పోస్టేజీఖర్చులేక.

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి

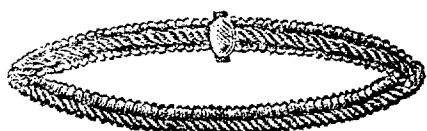
అదాపు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందుకో,

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

వెంకటేశ్వరం, (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫ్ అడ్డెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" వెంకటేశ్వరం.

బంగారు గట్టిగొలుసు

నవరసబంగారుతో నిండానాణ్యముగా తయారుచేసిన చేతి గట్టిగొలుసులు జత 1-కి తూనిక మూడు నవరాలు మొదలు 10 నవరాల వరకు కూడ యుండును. కూలి జత 1-కి రూ 12-0-0. ఇదేనమూనా యిడతూకములలో బోలు గొలుసులు కావలసివా తయారుచేసెదము. కూలి జత 1-కి 12-0-0.

ఇండియన్ జ్యువెలరీ మార్కు,

పోస్టు బాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

జోబులు

గుంటూరుఅన్నదాన సమాజము

కడచిన ఆక్టోబరు, నవంబరు నెలలలో ఈ సమాజము వారి తరపున మామూలుసంతర్పణలు 9-కి 596 మంది వీదలకు భోజన మొసంగబడెను.

మరియును 13-11-21 తేదీని మ-రా-శ్రీ, నవజిడ్డి కే. నుందరం చెట్టిగారు 2 వ తరగతి ప్రత్యేకసంతర్పణ ఒకటింటికి హాజరైన 75 మంది వీదలకు ఈ సమాజమువారి తరపున భోజన మొసంగిరి.

27-11-21 తేదీని మ-రా-శ్రీ, మాజీటి శ్రీశైలము గారు లోవైనయ్యమూరిని వివాహసందర్భములో 2 వ తరగతి ప్రత్యేకసంతర్పణ ఒకటింటికి హాజరయిన 74 మంది వీదలకు ఈ సమాజమువారి తరపున భోజన మొసంగిరి.

న్యాయతి హనుమంతరావు

కార్యదర్శి.

గన్నవరంతాలూకా గ్రామపాలకులసభ

అధికారుల నిరంకుశత్వము

ఈసభ 1-12-21 తేదీని గన్నవరం లో శ్రీయుత బాప్తి వెంకట్రామయ్య చాదరిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయెను. స్థానికాధికారులగు నవ మేజిస్ట్రేటుగారు శ్రీ జీడిగుంట నూర్పురకాళతాపు పంతులుగారున్నా, కొందరు పోలీసు వారును సభకుబిచ్చిరి. దైవప్రార్థన జరిగెను. అధ్యక్షుని ఎన్ని కప్రకారము చాదరిగా రాసినలెరి. ఉపన్యాసములు యుగిసెను. విషయనిర్ణయసభప్రారంభకాలముందు సంఘసభిలు 1 తప్పమి గతవారిని అరగంటనేపు వ్యవధి కోరి సభాస్థానములను వదల గోరబడిరి. కొందరు బయటకు జనిరి. కాని వైన ఉదహరించిన అధికారవ్యవహారికి మా ప్రార్థన కోపకారణమై ఇట్లు ప్రసంగించిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారు:—నేను ఇచ్చట సబుమేజిస్ట్రేటునని తెలిసికొనవలెను. మేమిచ్చటనుండి కడలము. అననరమైతే మీరే ఏమారుమూలలో పోయి అలోచించుకొనండి.

ఒక కరణంగారు:—సభానియమములు మీకు తెలిసి యుండియు, సభయొక్క కట్టుబాట్లకు లోబడక వైపెచ్చు మమ్ములను ఆవలకు పొమ్మటం సాన్యముకాదనిరి.

మే:—నాకు చెప్పటకు మీకు అధికారములేదు. కూర్చొనుదు; కూర్చొను; కూర్చొను; అని అధికారపదవికి గల నిరంకుశత్వము నతిగాంభీర్యముతో ఉండే ప్రారితముగా తెల్లపించిరి. అంతట సంఘసభికులందరు కర్తవ్యము "శాంతము" "చార్జ్ స్వరాహిత్యము" అని గ్రహించి విషయనిర్ణయములను గుసగుసలతో నివర్తించి, ఎట్టుకేలకు బహిరంగసభలో చర్చలు జరిగినవివర, అవశ్యకమైనతిర్మాచములను గావించిరి.

గన్న మెంటువారి పుత్రులు ఇట్టిసంఘసభలకు అధికారులు తోడ్పడి కావలసిన సహాయము చేయవలెనని ఘోషిల్లుచుండ, కాలవై పర్యే మిట్లు పరిణమించుట మనకు భావి కాలమునకు శుభనూచకమని తలచుచు ముమ్మడి గ్రామపాలక సోదరులు తమసభలలో నెట్టి అధికారనిరంకుశత్వముల సంభవించినను, చలించక, శాంతభావముతో తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చే దరుగాకాని విన్నవించు చున్నాను.

నిభానుపూడి ప్రకాశరావు

నేతలో సులభమార్గములు

వడకునూలు దారము తీయువారు వస్త్రనిర్మాణకులకు కచ్చమును గలగజేయుచుండుటయు మజారిల యెక్కు వపు చుండుటయు గుడ్డనిర్మాణములో కాలాతీతమును అవుచున్నది. ఈ రెంటికిని కారణములను విచారించి నరి యగు పద్ధతులను తెలిపెదను.

దారమును తీయువారిలో కొందరు చిలపల పద్ధతిని, కొందరు ఉండలపద్ధతిని, కొందరు వారల పద్ధతిని దారమును పోయుచున్నారు. అన్ని పద్ధతులకంటె వారలు పోయు పద్ధతియే నేయువారికి శుకరముగాని వారలు సమానమైన పొడవు నెట్టి అనికట్టు కట్టి యుంచవలెను. రమారమి ౧౪ లు మూన పొడవు మొదలు 3౦ మూనవరకును అంతిక్కు ఇంక యెక్కున మూనవరకును అనునపోసి అనికట్టు కట్టి వారలను అదవారే సాధారణముగా సిద్ధము చేయుదురు. ఇది పూర్వసాధారణ యము. ఈ పద్ధతి ప్రతిస్థితిని తెలిసేయున్నది. తనకుటుంబము లో ఎంత మూన, ఎన్ని బట్టలు కావలయునో తమకు తెలిసే యుండును గనుక తాను వడకిన దారమును కదురుమిది నుంచిత అనును పోసేవప్పుడు తనకు కావలసిన పొడుగుపెట్టుకొని అనుపోసి అనికట్టు కట్టి యుంచును. అట్లు అనికట్టుకట్టి వారలు నేతగాని కిచ్చినవో అతడు ఆ వారలను వేరే పంటెల మీదికి తిరగ వెలుచుకొని మరల పడుగు తోడుకొనవలసిన అవసరమేమియు లేకనే ఈ వారలనే పడుగుగా చూచుకొని అనికట్టు కట్టిచోట లాకబడలను యెక్కించి ఏమైన తెగిన దారములున్నవో అతడు వేసుకొని గంజివెట్టి కుంచె యాడ్చి పడుగు నడిచేసికొని వెంటనే అచ్చు నతికి నేసివేయుము. అని కట్టుకట్టి వారలను సిద్ధము చేయదుమువల్ల ఒక్కొక్క పడుగు నకు యివ్వవలసిన తోడు కూలి ౦-౪-౦౦ కలిసి వచ్చుటయే గాక బట్టయు ఎంతమాత్రమును ఆలస్యములేక తయారు కాగలదు. ఇంకొక సౌఖ్యముగూడ గలదు. ఇట్లు అనికట్టు కట్టనివారలను వేరే పంటెమీదికి తెలచునప్పుడు వెలుచువారు పడు శ్రమ అనికట్టు కట్టిన ఇసుమంతయు నుండదు. ఇకను చిలపలను గురించి యోచింతము. అనికట్టు కట్టని వారల కంటె చిలపల పద్ధతియే కొంచెము మేలుగ నుండును. ఏమన ఒకచోట కూర్చొని బండికి తగిలించి పంటె మీద వెలుచుకొని తిరుగా అనుమిద పడుగు పోసికొనవలెను.

కదురుమిది దారమును కొందరు చొప్పు బెండులకు చుట్టుదురు. దీనిని కూడ పంటెలమీదికి వెలుచుకొని పడుగు జోసుకొనవలెను. అనికట్టు కట్టక ఏవిధముగా దారమును సిద్ధముచేసి నను ద్రవిడ ప్రాచార్యాయమువలె నుండును. గాన రాటము మీద దారమును తీయు సోదర, సోదరీమణు లెల్లరును అనికట్టు పద్ధతిని గమనించి వారలను తయారుచేయుదురు రని గోరుచున్నాను. పడుగు ఎంత పొడవున్నను అనికట్టు మాత్రము ఉండి తీరవలెను. పేకునేయు నూలుకును అనికట్టు అననము లేదు.

నాలుగువారలు తీయువారు ౨ వారలను అనికట్టు తోను ౨ వారలను అనికట్టు లేకుండగను తయారుచేసినను తొందరయుండదు. కారణము ౨ వారలు పడుగును ౨ నూలు వారల పేకును పనికివచ్చును.

ఈ పద్ధతిని వ్యాప్తిగోనికి తేగలదులకు గోరుచున్నాను.

బొ. పద్మనాభయ్య

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

25-1-21 మొదలు 30-11-21 వరకు జమా ఖర్చు

జమ:—కాకినాడ తాలూకాలో వసూలు 13780-3-3,

పెద్దాపురం తాలూకా 818-8-6, కామవంకపరం తాలూకా బా. 8263-8-0, రాజోలుతాలూకానుండి, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారికి పంపించు ని. 1950-0-0, అనులాపురం తాలూకా నుంచి ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారికి పంపించు నిమిత్తం 4000-0-0, గ్రామ కాంగ్రెసుసభ్యుల ప్రవేశదణుములు బా. 2606-1-6, కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు చందాబాధ్యుడు 281-0-0, గుంటూరుబట్టలు బా. 1068-7-0, పి.వి. సుబ్బారావుగారి బట్టలుబాధ్యుడు 600-0-0, మొత్తం రు 81812-10-3.

ఖర్చు:—ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారి కార్యము 13475-3-9, రాజోలుతాలూకాకు పంపించిది 151-0-0, ప్రచారకులరాకపోక ఖర్చులనిమిత్తం 2778-10-3, ప్రచారకుల జీతములు ని. 4674-0-9, కామవంకపరం తాలూకాకు గ్రాంటు నిమిత్తం 8000-0-0, జాతీయవిద్యాలయము ని. 878-15-3, పాదరకాతాకు 706-1-6, అచ్చు కాగితము 599-9-3, తంతి పార్తలు ని. 1372-0-0, స్టేషనరీ 42-14-9, వార్తాపత్రికలు 29-14-0, పోస్టేజి బా. 102-8-9, పుస్తకములు 68-4-6, ఆఫీసు అద్దె 120-10-0, తునిడివిజను పంపించినది 50-0-0, బట్టలుకాతాకు 1430-8-9, నూలుకాతా 44-15-3, బోపీలు 29-8-0, దూది 112-14-0, రాట్టములు 836-11-3, నిలువ 2513-3-6, మొత్తం రు 81812-10-3.

కాకినాడ. } (సం) బులుసు సాంబయ్యార్చి, కాశ్యదర్శి. 1-12-21 } గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము.

గ్రామపాలకుల విజ్ఞప్తి

రజవహే: ద్రక్షరములో జరిగిన ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రామపాలకుల సమావేశములో తీర్మానించిన తీర్మానము ప్రకారము యేలూరు తాలూకాలో కృష్ణగ్రామపాలకులందరు అవగాహన వసతుకరణం అడివ్వంటు కరణములు ఇవ్వరు, మజిలీ గారు, వెట్టియాకల 7 గురుత్తు డిక్టేటరు 1 వ తేదీనుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమును సహాయము చేయమని రిపోర్టు పంపునగా నందరు రిపోర్టుపయిన యేలూరు డివిజన్ డిప్టీ కలెక్టరు వారు వీరినందరిని 2 వ తేదీని నోటీసుచేసి డిక్టేటరు వారిని బాంధుని పుచ్చుకొని అందులో మునసుకరణం గార్లను డిప్టీ కలెక్టరు చేరితమనియు తిక్కినవా రందరికీ వారమురోజులు తిరిగి ఆలోచించుటకు గడవుయిచ్చితిమనియు మంజూవాణి పుత్తర్వులు యిచ్చియున్నారు. ఇదియు కలెక్టరువారి అనుమతి మీదనే జరిగియున్నది. తెలుస్తుంది. ఇదివరకూ 4 సంవత్సరములు నుండి వినయపూర్వకముగా ప్రార్థనలుచేసి విసిగి చేయి రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన తీర్మానము ప్రకారము ఆచరణయందుచిగా జరిగిన ఫలిత మీదికను సోదరగ్రామపాలకులందరు తమకర్తవ్యమును బాగుగ ఆలోచించి సరియైన మనభూర్వుల బొన్మిత్వమును నిల్పుచురము త్రొక్కుదు రని ప్రార్థనగా విరమించుచున్నాను.

బందా వియ్యన్న

WANTED.

Clerks on Rs 25 to 200 P. M. Cash Security essential. Apply with 2 as. stamp to Z C/o ANDHRA PATRIKA. (3271) POST BOX No. 212, MADRAS.

గాంధీమహాత్ముని మహిమ.

నూతనముగ వెలువడినది. ప్రతివారను చదువదగినది. మహాత్ముని జన్మదినచక్రము బొందుపరపచివది. అనేక రాజకీయసంగతులు తెలుసుకొనగలరు. వెల నులభము పోస్టేజి సహా 1-5-0, 12 ప్రతులు ఒకసారి గొనువారికి రు. 8-0-0 లేక రు 2-12-0 విలువగల జీవితచరిత్రయను సామదాయకముగ సంవత్సరీక ఫలములతో ఆయుర్దాయము, ధన, రుణములు, కళత్రము తెలుపు జాతకమునకు ఆధారయిచ్చువారికి ప్రైంగంధముచిత్రము లేదీ జనకాలపుడిములు నెలవగైరాలు పంపవలెను. బ్యోటింగ్ నోడిని కవుర్లు పుట్టించును వెల 0-8-0 తప్పక చదవవలెను. అనేక ముఖ్యాంశములు గలవు (3123) వి. వి. ఆర్. శర్మ, మాగ్యారావుపేట, కాకినాడ.

వృత్తాంత లేఖలు

పితాపురం

కలగాని మ్యూనసిపాలిటీలో తేబడిన అన్యాయపు కేసునకు 3 మాసములు కేసు నడుపుమనివి గతనెల 29 వ తేదీని మా గ్రామమునకు, శ్రీపతి వెంకయ్యగారు పరిపూర్ణాభ్యర్థముతో వచ్చినందులకు వారిని ధన్యతతో, దేశీయకీర్తనతో సరమారము చేయజనువరకు సూరేగించి, మంద బయలుగ నొప్పు బహిరంగ జరిపిరి. బులుసు సాంబయ్యార్చి గ్రామసవాధిపత్యము వహించిరి. మ. రా. రా. పీటూరి వాసుకేశ్వరస్వామిగారు, యర్రమిల్లి జగన్నాథస్వామిగారు దువ్వూరి సుబ్బగారు మున్నగు ననగాయవాదు లుపర్యవేదిచిరి. సభకు 8 వేలకంటె యెక్కువకు జనము వచ్చిరి. కాంతి వైకృతము నొకదానిని నెలకొల్పుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి. సభయందు 40 మంది సంతకములు చేసిరి. (ఒక విలేఖరి)

నూ జ పి డు

(కృషీయ విలేఖరిగండి)

కల్లు త్రాగుట డ బోధలు.

డి సెంటరు :— నూజిపిడుగూని కల్లు దుకాణములను పాటపాడుట కవరను రాకపోగా సుప్రసిద్ధులగు తేల్లప్రోలు జవ్వింబాదగారి ప్రోత్సాహమున వారి నాకర్లు రెండు కల్లు దుకాణములను తెరచిరి. ఇంటర్మీడియేట్ క్లాసులో చదువుచు మానినేసిన విద్యార్థి వల్లూరు రామారావుగారును మరియొకరు మహమ్మదీయ స్నేహితులును ఘమాను పదిహేను రోజుల నుండియు వాటిలో నొక దుకాణమువద్ద జెండాలతో నిలువబడి దుకాణమునకు వచ్చెడువారిని త్రొగవద్దని బోధించుచున్నారు. ఒకమాత్రగత్రీ, త్రాగుచుండుట మాచి రామారావుగారు ఆమె కాళ్ళమీదపడి త్రొగవద్దని బ్రతిమిలాడెను. ఇందువలన ఆమె త్రాగుచుమానివేసి వెళ్లుటయేగాక అన్యాయమైన ఫలితములు కలిగెను. ప్రతిరోజును పీపాల కొద్ది కల్లు దుకాణదారు పాత బోయ వల నివచ్చెను. ప్రజలును త్రాగవల సినదనియు భయములేదనియు బోధించుటకు ఒకపోలీసుభటుడు రాత్రింబవళ్లు అక్కడనుంచుబడెను. పోలీసువారి బోధవలన ప్రయోజనము లేకపోయెను. దుకాణదారునికి అత్యంతమైన కోపము వచ్చెను. రామారావుగారిని ఆతిస్నేహితులను ప్రతిరోజు నను మిక్కిలి నీచమయినట్టియు నోటవడిపరానట్టియు బూతులు తీటుచుండెను. గాని ఇవతలివా రెట్టి జనాబును చెప్పరైరి. ఘమాను వారము రోజులక్రిందట దుకాణదారుడు రామారావుగారిని పట్టుకొని దుకాణములోనికి తీసికొనిపోయి త్రాగళ్ళతో సుంభమునకు కట్టివేసి బాగా దెబ్బలుకొట్టి కల్లును ఒంటిమీద పోసి కొన్ని గంటలవరకు ఉంచి తరువాత వదలివెట్టెను. నిజమైన అసహాయవాదిగాన రామారావు ఎట్టి ప్రతికారమును చేయక ఓర్చి ఉండుడెను. తా నక్కడ చావలసి ననే గాని అదుకాణము వదలివెట్టి వెళ్ళని రామారావు 2గులు చెప్పెను పోలీసువారు కొట్టవద్దనిగాని తీట్టవద్దనిగాని దుకాణదారుని ఆపరైరి. తేల్లప్రోలుజమిందారుగారు 'నీ బ్రాహ్మడినోట్లో మాంసము వెట్టింది కల్లు పోయినాను, సాయబునోట్లో పండ్ల మాంసము వెట్టిస్తాను' అను మొదలగతల్లు అదుకాణదారు వీరిని తీట్టుచుండెను. అన్నిటికిని వీరు ఓర్చిరి. రామారావుగారిని కొట్టినపుటినుండియు అదవరకు రహస్యముగా వచ్చి బోధలు వినుకుండా త్రాగేకొద్దిమందిమీద రావడం మానివేసిరి. దుకాణములో ఏమియు ఆమ్మడుపోవుటలేదు. మరియొక దుకాణము వద్ద తటవర్తి రంగయ్యగారును దశిక మ్యూప్రకాశరావుగారును తారిస్నేహితులును త్రొగవద్దని బోధించుచున్నారు. అక్కడ కూడ త్రాగుదు మానివేసినారు. నూజిపిడుగూ త్రాగుచువద్దని బోధించెడు పన్నెండుమందికి 107 కెక్స్ ప్రకారము వారట్లు బెజవాడ సబుడివిజర్ మేజిస్ట్రేటువారినుండి బయలుదేరినదని వదంతి వచ్చినది.

కర్నూలు

డి సెంటరు 2:—కడవిన నెల 29 క దేదిన హిందూమహాజనసభ తుంగభద్రానదీతీరమున నుండు శ్రీరాములవారిచేవాల యపుణుండటిమయలనందు సమావేశమయినది. గాగ్రములూ నున్ని అన్న తెగలవారున్న ముఖ్యముగా ప్రామాఖ్యులగు వర్తకులు కూడ వచ్చియుండిరి. మ-రా-రా-శ్రీ చెట్టెగిడ్డయ్యచెట్టి గారగ్రామసాధిపతిగా ఎన్నుకొనబడిరి. బ్రహ్మశ్రీ యిటికాల పాటి సంకేతరావుగారు జాతీయవిద్యయొక్కయు హిందీభాషయొక్కయు ముఖ్యగు కులించి ధీన్మోహన్యూన మొనగిరి. కడ

విన నెల 18 వ తేదీన ఈ గ్రామములో కాంగ్రెసు తరపున ఏర్పాటుకావడిన జాతీయపాఠశాలకు ద్రవ్యసహాయ నిమిత్తమై వర్తకుల యొద్ద నిలువరముగా నున్న రుసుముల మొత్తము జాతీయ పాఠశాల నిమిత్తం మువయ్యగివలయును చని మ-రా-రా-శ్రీ చెట్టెగిడ్డయ్యచెట్టిగారు ఉపన్యసించిరి. తత్త్వవయమును గురించి మ-రా-రా-శ్రీ యిల్లూరు సుబ్బన్న చెట్టిగారు తమ అంగీకారమును బయలుపరిచిరి. ఇదేదీని గ్రామమునందలి వర్తకులందరు ఏకీభవించి తమతావుననున్న రుసుముల వైకం యాకర్లున్న జాతీయపాఠశాలకోసం యిచ్చుచు ఇకముందు కూడ అట్టి రుసుముల నే వసూలు చేయుచు జాతీయ పాఠశాలకోదకు వినియోగి పెట్టుమండిన పాఠశాల ఉన్నతస్థితికి తప్పకవచ్చునని జేరుగ చెప్ప నవసరములేదు. ప్రకృతియు అట్టిరుసుముల బాబులవైకము వర్తకులందరికడగగ సుమారు 10,000 రూపాయల వాడుక కాయ్యననివికిడి.

ఇదిగాక యిదివరలో జాతీయవిద్యాభివృద్ధినిమిత్తము వసూలుచునవైకము మ-రా-రా-శ్రీ ఓ. లక్ష్మణస్వామిరావుగారిదగ్గర రు 10-0 రూపాయలవరకు ఉన్నట్లు విసికిడి. యీ మొత్తమున్న పూర్వము పాఠశాలనిమిత్తం మేర్పాటుకావడి ప్రస్తుతము డ్రైన్ కంపెనీకి వాడుగకు యిచ్చియున్న యిటికిన్ని జాతీయ పాఠశాలకు యిచ్చిన కర్నూలు పురపాలకసంఘాద్యాయు కొనియాడదగియున్నది.

జాతీయవిద్యా పాఠశాలలను నేర్పాటుచేసిన దాడిగ దానివిద్యుద్ధియ సర్వవిధముల ప్రయత్నించుచున్న టీకాలపాటి సంకేతరావుగారికి ఎంతయు కృతజ్ఞులము. ఇతరఉపాధ్యాయులు కూడ ప్రకృతియు వేరనములులేకనే బోధనల గావించుచు విద్యార్థులను వృద్ధిచేయ బ్రయత్నించు చున్నారు. (ఒకవిలేఖరి)

ఇండియను బ్యాంక్

నవంబరు 30 వ తేదీతో సంత్యమయ్యే మాసమునకు యిండియను బ్యాంక్ నిలువబాకీలు ఈ క్రిందివిధముగ నున్నవి:—

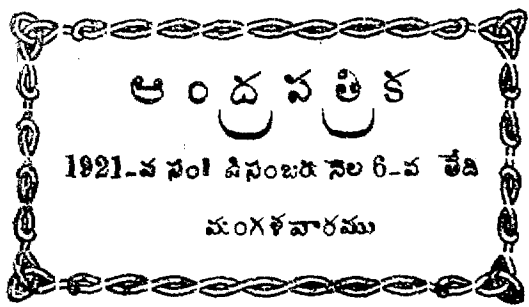
Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: చెల్లించిన మూలధనము (1259360-0-0), రిజర్వుఫండు (500030-0-0), డిపాజిట్లు (7472259-13-4), బిల్లులు (726629-7-8), చిల్లరలు (268412-7-4), మొత్తము రు. 10226661-12-4, నిలువనాశ్చయ (8439869-0-10), బ్యాంక్ యిల్లు (119610-4-11), డెడ్ స్టాకు (42914-4-2), బిల్లులు వసూలు కావలసినవి (726629-7-8), చిల్లరలు (114119-2-10), నిలువదబ్బు (784019-7-11), మొత్తము రు. 10226661-12-4

WANTED.

Agents for Swadeshi concern on Rs 100 to 500 P. M. Cash Security essential. Apply with 2 as. stamp to X C/o PATRIKA. (3271) POST BOX No. 212, MADRAS.

ఆంధ్ర

అనహాయోద్యులారా! క్రిమినల్ ప్రొశీక్యుటోర్ 108, 144 సెక్షనులక్రింద మీరైన నోటీసులు జారీ చేయబడుచున్నవి కదా! మీ రాసెక్షనులను చూచియున్నారా? లేకున్నను మద్రాసు హైలాఫూరు విక్టోరియా డిపో వారికి రాసి తెనుగు క్రిమినల్ ప్రొశీకర్ కోడ్ ను తెప్పించుకొని చదువుడు. వెల రూ. 6-0-0.

ఈజిప్టు నమస్కరణ : విషమస్థితి

—:—:—:—

విదేశ తంతివార్తలను చూచిన, ఈజిప్టు దేశము నమస్కరణ పరిష్కరించుటలో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు మిగుల ప్రావీణ్యమును కనుబడిచిన కనుపించును అదిలే సామాన్య మితవాద ప్రముఖునితో, సమాధానము గుర్తుకొనలేకపోవుట, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము కేవలము కారవ్రాజ్యముగా జూడదు ఈజిప్టును సంతృప్తి స్థానముగ నుండదని వైకే ప్రకటించినంతమాత్రమున లాభ మేమి గలుగును? దేశమునకు నామమాత్ర స్వాతంత్ర్యము నొసగినపుడేమి లాభములను? స్వకలికాలనాచారమును ప్రసాదించి సంతృప్తి చెందుదని ఈజిప్టు దేశీయులను కోరుట, ఎంతయనభ్యంతరము గ్రహించవచ్చును. బ్రిటిష్ వారికి గావలసినది, హిందూ దేశములో రాకపోకలకు భంగములేకుండుటయేగదా. అందునిమిత్తము సూర్యజాతాలవ ప్రక్కన ఆంగ్లేయ సైనికుల నుంచుటకు, ఈజిప్టు రాయబారు లంగీకరించిరి. కాని, బ్రిటిష్ ప్రతినిధులంతటితో సరిపెట్టకొనక, ఈజిప్టు దేశమునుండ బ్రిటిష్ సైనికులు స్వేచ్ఛబోవుటకు హక్కుండ వలయుననియు, స్థితిని దేశములందెల్ల బ్రిటిష్ సైనికులను నిలిపియుంచుటకు అధికార ముండవలయుననియు, సైనికులు, విమానములు, నౌకాశ్రయము లుండు ప్రదేశములను సంపాదించుటకు బ్రిటిష్ దేశమునకు సౌకర్యము లుండవలయుననియు, గోరి, ఈజిప్టు దేశము తన కారవమును నిలుపుకొనవలసిన, బ్రిటిష్ ప్రతినిధుల వరతులకంగీకరింపజాలదు. ఈజిప్టు దేశము బ్రిటిష్ సైనికులు తిరుగాడు ప్రదేశముగ నుండునడల, ఇక స్వాతంత్ర్యమేమిగలదు? ఆ కారణముచే బ్రిటిష్ సూచనలు బ్రిటిష్ వారి ఆక్రమణమునకు పురాయపడమనియు, స్వాతంత్ర్యాయముల నన్నిటిని భంగపరచుననియు, అదిలే సామాన్య ఖండితముగ బడలు చెప్పిరి.

మరియొక వరతుగూడ గలదు. విదేశ ప్రభుత్వములతో రాజకీయపు ఒడంబడికలు కేరకానులకు, ముందుగ హై కమిషనరుద్వారా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారిలో యోచించ వలయుననియు, ఇటులనే ఆర్థిక, న్యాయశాఖల కమిషనరుల కయోమకమునకుగూడ వారిలో ముందుగ నాలోచన జేయవలయుననియు, విధింపబడినది. ఈవరతుల సంగీకరింప విూలేదని ఈజిప్టు రాయబారులు చెప్పిరి. ఇట్టివరతుల సంగీకరించుచో పురుషకు ఈజిప్టు దేశమునకు స్వాతంత్ర్య మిచ్చినటుల ప్రకటించబడినను, దేశము నిజముగ పరాధీనత ననుభవించుచునే యుండును. ప్రస్తుత సమయమున జరిగెడి యొడంబడిక, తరతరములవరకు లాభించునదిగ యుండవలెను. బ్రిటిష్ వారు వెనుక ఈజిప్టును బ్రవేశించుటకు, తాత్కాలికావకాశము గైకొనబడెను. అంతమాత్రముచే ఈజిప్టు పరాధీన దేశమయ్యెనని నాగరిక ప్రపంచము భావించుట లేదు. కాని బ్రిటిష్ వారు దానిని పరాధీన దేశముగనే పరిచాలించుచుండిరి. ఈజిప్టు దేశీయులు ఇప్పుడు క్రొత్త వరములను కోరుటలేదు. తమ

హక్కులను తమకు విడువవలెనని మాత్రమే కోరుచున్నారు. అందుకు మారుగ, బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు ఈజిప్టు కమిషనరుడ గార్డియనులుగ నుండవలెను, అందుల కనుగుణ్యముగ నిబంధనలను మాత్రమే సూచించిరి. ఈజిప్టు శాంతివాదనాయకులగు జుగల్ సామాగారు యాటరు క్రతిస్థితో ముచ్చటించుచు, కర్జను ప్రభువుగారి ఏర్పాటులను ఈజిప్టు దేశీయులలో నెంతటి మితవాది యయినను అంగీకరింపజాలదని స్పష్టపరచి, ఎట్టిప్రములు తలపించినను తమధర్మమును విడనాడమని బలికిరి. ఈజిప్టు కమిషనరుగ వైకౌంటు ఆల్ఫ్రీడ్ గారు వ్రాసిన లేఖలో, బ్రిటిష్ వరతులను సమర్థింప దొడంగిరి. ఈజిప్టు రాయబారులు వీనిసంగీకరింప నందులకు ఆకాంక్ష గలవైరి. వీరికిను ఈజిప్టు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునం దొకభాగముగ నెంచి, హితబోధ జేయుచున్నారు. ఈజిప్టు దేశము తగిన విశ్వాసము నింకను కలిగింపవలయునట. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుచున్న ఈజిప్టు దేశీయులకు, ఉద్యోగముల నెక్కుడుగ నిచ్చెదమనియు, మార్గల లాను త్వరలో దీసివైచెదమనియు, ఆల్ఫ్రీడ్ గారు ఉపకాంతి వాక్యముల చెలుపుట, వింతగ నుండకమానదు.

రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు, యూరపు దేశమును వేధించిన స్వాధీనస్వముగ జాతీయవాదమును ఖండించినది మొదలు, నిరంకుశాధికారాధిమానులా వాదమును తమ వనులకు వయోగించుచు, స్వాతంత్ర్య భంగమును కావించుచున్నారు. ఇతరజాతుల స్వాతంత్ర్యము నడచివైచి, వారు స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము బ్రయత్నించుట మానవ తేమమునకు భంగకరమని వాదించుటకన్న విపరీతవాద మింకొకటుండబోదు. నిజజాతీయత మానవత్వమునకు భంగకరము గానరదు. జాతీయత నాధారము కేసికొనియే, మానవాభ్యుదయము కొనసాగుచుండును. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యము జాతీయ స్వాతంత్ర్యమునకును, జాతీయ స్వాతంత్ర్యము మానవ స్వాతంత్ర్యమునకును విరుద్ధము గానరదు. ఒకదానివై వేరొకటి ఆధారపడి, ఒకదాని కింకొకటి దోషాద మొనగుచుండును. వైకౌంటు ఆల్ఫ్రీడ్ గారు ఈజిప్టు దేశ స్వాతంత్ర్యము మేకవంక నిరాకరించుచు, వేరొకవంక తీవ్రజాతీయత మూలమున ప్రపంచము బాధపడుచున్నదని వగచుచు దానిని ఈజిప్టులోవలె నితర ప్రదేశములందుగూడ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ మెదుర్కొనునని భయపెట్టుచున్నారు. ఆల్ఫ్రీడ్ గారి పెదరింపులవలన, తాము తమ కథమునుండి మరల జాలమని, జుగల్ సామాగారు జవాబిచ్చిరి. ప్రస్తుత సందర్భముల మూలమున, అదిలే సామాగారు తమ మంత్రివదలికి రాజనామా నిచ్చెదరని యూహించుచున్నారు. అటులగుచో మరల జుగల్ సామాగారు వారధి కారము వహించగలుగుదురు. కర్జను ప్రభువు, వైకౌంటు ఆల్ఫ్రీడ్ గార్ల సంగుచిత ప్రవర్తనమువలన, మితవాదనాయకుని సహాయమును సముతము ఆంగ్ల దేశము కోల్పోవుచున్నది. నిరంకుశాధికారమునకు ప్రాచుర్య లండను ప్రెస్సు కత్రికకు సముతము కర్జను ప్రభువు చర్య వెగలుగ దోచుచున్నది.

బ్రిటిష్ ప్రతినిధుల సూచనలు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగకబోగా, ప్రచ్ఛన్న స్వాతంత్ర్యము నయినను ప్రసాదించుట లేదని ప్రెస్సు కత్రిక సూచించినది. సూర్యజాతాలవ యొద్ద బ్రిటిష్ సైనికులనుంచినచో, తగిన కాపలా జరుగుచుండగ, ఈజిప్టు దేశములో వలగూడ సైనికుల నుంచవలయుననుభర్మము గాదని, ప్రెస్సు కత్రిక చెలిపినది. ఇట్టివరతులను

కోరుటచే దేశ స్వాతంత్ర్య మదృశ్యమగుననియు, ఇట్టి సంగుచిత వాతావరణమున, స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము బెరుగదనియు, ప్రెస్సు కత్రిక సముతము వ్యక్తపడుచుండ, ఈజిప్టు దేశీయుల కివరతులు రుచించునని తలచుటకు సాధ్యమనా? ఆయినను, అదిలే సామాగారు సమాధానపు వరతులను నిరాకరించుట భావ్యముగలేదని మాత్రము ప్రెస్సు కత్రిక విచారించుచున్నది. ప్రెస్సు కత్రిక చెలిపిన కారణముల బట్టియే, ఆల్ఫ్రీడ్ గారు వముగల ఈజిప్టు గారి అట్టి ప్రతుల సంగీకరింపజాలదని స్పష్టమగుచుండ, అదిలే సామాగారిని నిందించిన ప్రయోజనమేమి? ఆల్ఫ్రీడ్ గారి క్రగల్గుచులకు, వెస్టుమిన్స్టరు గజెట్టు కత్రిక ఖండించుచు, కర్జను ప్రభువుగారి ధోరణిని యిందు గుర్తించుచున్నది. మిల్లరు ప్రభువుగారు వదిన క్రమయంతయు, కర్జను ప్రభువు, ఆల్ఫ్రీడ్ గార్ల దురభిమానము మూలమున, బూడిదలో బోసిన వన్నీరయినది. ఇకముంద, ఈజిప్టు వ్యవహారమును ప్రస్తుతపు బ్రిటిష్ మంత్రివర్గము పరిష్కరించుచో ఆల్ఫ్రీడ్ గారు కలుగకమానదు. కొయలివను ప్రభుత్వము, స్వాతంత్ర్య సమస్యలను తరిష్కరించుట యందు తన యసామర్థ్యమును వెల్లడించినది. ఆంగ్ల దేశపు స్వాతంత్ర్య ప్రయత్న మిటీవల కనుపించుట లేదు. మాన్ ఛెస్టర్ గార్డియను కత్రికలో లోరుబారను ప్రభువుగారు వ్రాయుచు, త్వరలో పార్లమెంటు సభకు ఎన్నికలు జరుగుట అవసరమని సూచించిరి. ఇర్రెయి, ఇండియా, ఈజిప్టు దేశముల భావిస్థితిని త్వరలో నిర్ణయించవలెననియు, ఇందుకు త్వరలో దేశభాగ్విప్రాయము సునిశ్చయముగ వెలువడుట యావశ్యకమనియు, వీరియద్దేశము. రాబోవు ఎన్నిక లత్యంత ప్రాముఖ్యములగునని వీరు విశదపరుచుచున్నారు.

ప్రస్తుత మంత్రివర్గము అత్యధిక కాలము అధికార వదలియుండున్నదనియు, క్రొత్త ఎన్నికల వలనగాని ప్రజాభిప్రాయము వ్యక్తము గానరదనియు, దేశము త్వరలో మేల్కొననియడల, అనర్థములనేకములు వాటిల్లుననియు వీరు భావించుచున్నారు. ఎన్నికలు జరిగి వేరొక పక్షము అధికారము వహించు ననుకొనును. వారయినను, ఇండియా, ఈజిప్టు, ఇర్రెయి దేశముల స్వయం నిర్ణయాధికారమును గుర్తించి, దానిసంగీకరించెదరా? ఆంగ్ల దేశ ప్రజలలో నట్టి కదలిక గలిగినా? వారు తమ ప్రచండ బాధ్యతలను గ్రహించిరా? ఆంగ్లయ నాయకులు దేశమున తగిన ప్రబోధము గలిగించిరా? ఈ ప్రశ్నలకు త్వరలో ప్రత్యుత్తరము రావలెను. లేనిచో, బ్రిటిష్ దేశము తనకీర్తిని నిలుపుకొనజాలదు. సామ్రాజ్య కారవమును కాపాడనేరదు. ప్రపంచ బాధ్యతలను నిర్వహించుటకు తగిన క్రతిభను సంపాదించనేరదు.

మహారాష్ట్రము: భౌతిక ర్తవ్యము

అకోలా నగరమునందు నూటయేబది ముగ్గురు మహారాష్ట్ర ప్రతినిధులు యా. సి. కేల్కార్ గారి యధ్యక్షతక్రింద భూమివేళమై యొకతీర్మానము గావించి, అహమ్మదాబాదు నగరమున జరుగనున్న దేశీయ మహాసభ వారాత్రికాసము సంగీకరింపవలెనని సలహానిచ్చిరి, తంతివార్త యొకటి చెలుపుచున్నది. ఈ తీర్మానమునకు రిక్తి గురు అనుకూలముగను, రిజిమెంట్ క్రతికూలముగను పూట జేసిరినియు, కర్నాటక క్రతినిధు లెనలే పూట జేయలేదనియు, బొంబాయి క్రానికలు వ్యత్యాసము చెలుపుచున్నది. సత్వరస్వరాజ్యస్థితి నిమిత్తము సహాయనిరాకరణోద్యమము మరియొక

యంతరమున ప్రవేశింపవలెననియు, అందునిమిత్తము ప్రతిరోధము నవలంబించుట యవసరమనియు, తీర్మానమునూచించెను. ఇందునిమిత్తము ప్రజలలో సంపూర్ణ సహకారమును పెంపొందింపవలెనని వీరి యుద్దేశము. తగాదాలను, వైషమ్యములను అంతరింపజేయవలయును. జాతీయోద్యమముకారకు అన్యంతరముగ స్వార్థత్యాగమును చూపవలయును. జాతీయోద్యమమును త్వరితగతి నభివృద్ధి గావించుటకు, జాతీయజీవిత నిర్మాణమునకు గడంగవలయును. ఇందుకొరకు గ్రామసభలు, మండలసంఘముల నుపయోగింపవలెను. జాతీయవిద్యను వ్యాపింపజేయుటయు, పంచాయితీ వ్యాప్తిని సాధనములను స్థాపించుటయు, జాతీయ సేవక వర్గమును నిర్మించుటయు, జరుగవలయును. స్వచ్ఛోద్యమాభివృద్ధికి స్వవిధముల బ్రయత్నముజేసి, బ్రిటీషు సరకులను, బ్రిటీషువాణిజ్యమును సంపూర్ణముగ బహిష్కరింపవలయును. ఇంతవరకు అకౌలాపకవారు చెలిపిన సూచనల నెల్లరంగీకరించెదరని భావించవచ్చును. పై సూచనలు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునందన్న వేగాని వేరుగావు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నెక్కుడు దృఢనిశ్చయముతో కొనసాగించుటకు ప్రయత్నింపవలయునని జేసిన హెచ్చరిక, సమయానుకూలముగ నున్నది. మేము దివరకు సూచించినటులు, ప్రజలనిర్మాణకై బహిష్కరిత సర్వస్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుటకు, కాంగ్రెసు సంఘము లెక్కుడు సంచలనకై నిరసనలనుట అవశ్యకము. ఇందునిమిత్తము అన్ని రాష్ట్రముల వారును నెక్కుడు దీక్షతో పాటుబడిన, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుట నుకరమగును. కాని, అకౌలాపకవారు జేసిన మరియొక సూచనతో నధిక సంఖ్యాకు లేకే భవించెదరని తలంపజాలము. జాతీయోద్యమమును విశాలవంతము జేయుటకు శాసన సభాస్థానములకు ఆభ్యర్థులుగ నిలిచి వారిని సంపాదించవలెనని యీ సూచనయందు గలదు. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గోరువపుడు, స్వపరిపాలనాధికారము నొనగని శాసనసభలలో ప్రవేశించి, జేత్రములు తమ శక్తిసంతక వినియోగించినను, సర్వ స్వరాజ్య సంపాదనమున కవిరోధమునని భావించుట దుష్టరము. శాసనసభలలో ప్రవేశించి ప్రతిపూలముగ పాటుబడినను, అధికార వర్గమునకు సహాయము జేయుటయగునుగాని, వారిబలమును తగ్గించుటకు విలుండదు. క్రస్తుత సంస్కరణ విభానము నుపయోగించి ప్రజలకు స్వపరిపాలనము చేకూర్చుట శతవిధానప్రాయము. మహారాష్ట్ర ప్రముఖులుమరల నీవిషయమై యోచించి, జేత్రముకసారి పరిత్యజించిన శాసనసభలను మరలనంటవలసిన యవసరము లేదని గ్రహించెదరు గాక. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మార్చదలచిన, ఇంకను ఎక్కుడు విశాలమును ఫలవృద్ధిమునకు మార్చుల సూచించుట భావ్యముగాని, సంకుచిత పథమునకు గొనిపోయేది నిరర్థక సూచనల గావించుట లాభకరము గాదు.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని పరిభవించుట

సహాయనిరాకరణోద్యమము, అహింసాధర్మముపై ప్రధానముగ నాధారపడి యున్నదనుట, లోక ప్రసిద్ధము. అట్టి యుద్యమము నవలంబించెడివారు, అహింసాభిక్షమును అతిక్రమింపకుండుటకు సర్వప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. సహజ స్వభావ లోపములవలన, కొందరు అపూర్వమతిభిన్నమార్గమును ద్రోక్కుచున్నను, అది మిగుల నశదుగ తలపెంచుచున్నది. నిరాకరణోద్యమ నాయకులు మాత్రము ప్రధాన

సూత్రమునకు విరుద్ధముగ బ్రవర్తించెదరనుట కెట్టికారణము లేదు. కాంగ్రెసు సభ కధ్యక్షత వహించి, విశేషాదాయము నెరగించుచున్న న్యాయవాద వృత్తిని విస్మరించి, జాతీయోద్యమ వ్యాప్తి ఇండియన్ టైమ్స్ పత్రికను స్థాపించుటకు కారకులై, కాంగ్రెసు సంఘకార్యమును నిపుణతతో కొనసాగించుచు, సంయుక్త రాష్ట్రములందు అహింసా వాతావరణమును వ్యాపింపజేయుచున్న పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు, చార్లస్ వ్యమునకు పాల్పడెదరనిగాని, దానికి ప్రోత్సాహ మొనగెదరనిగాని తలంచుట, విరుద్ధముగ నుండక మానదు. కాని, అలహాబాదు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గు నాక్కుగారు వేరుగ భావించిరి. నెహ్రూగారి కొక లేఖను వ్రాయుచు, వేల్పు యువరాజుగారి బండి యూరేగుచున్నపుడు నెహ్రూగారి గృహవరణములోనికి ఇంటిలోనివారిని తప్ప ఇతరుల నెవ్వరిని రానీయగూడదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పునిచ్చిరి. ఎవరయినను అతిథు లాహ్వానింపబడిన యడల వారి నడతనుగూర్చి నెహ్రూగారు పూచీకడవలయును. పోలీసు ఉద్యోగుల నావరణములోనికి రానీయవలయును. ఈనియమములను కొనసాగించు బాధ్యత, నెహ్రూగారిపై వ్యయముగ నిలచియుండునని, మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరవునందు గలదు. ఇందుకు జవాబిచ్చుచు, మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరవు గావించుట కెట్టి చట్టముగాని, నిబంధనగాని లేదనియు, తాము సహాయ నిరాకరణవలంబు లగుట చే వేల్పు యువరాజుగారికి ఎట్టి హానిగలుగకుండ జూచుట తమ ధర్మమనియు, నెహ్రూగారు చెలిపిరి. జాతీయ నాయకుల నీరీతిన పరిభవించ నెంచుట వలన, వారి కేమియు నష్టముండదు. ప్రజల భావతీవ్రత యధికమగుట కిందుమూలమున మార్గమేర్పడును. అధికారుల కించిజ్జరమాత్రము, బాగుగ చెలసి రాగలదు.

కమిషనరుల దురవస్థ

రైల్వేమరణములగూర్చి విచారించిన కమిషనరులలో మండేరి రామయ్యగారును, కృష్ణవర్మరాజుగారును, మోపళా ఖయిదీలు చనిపోయినవెట్లైన పరీక్షించుటకు తిరూరుకు వెడలిరి. వారిలోగూడ ఇంజనీయరు, మార్షలులా మేజిస్ట్రేటు గార్లుండిరి. ఇంజనీయరుగారు పరీక్షనిమిత్తము నూర్గురు మనుష్యుల నావెట్లలో నెక్కించుటకు ప్రయత్నించెను. కాని ట్రాఫిక్ ఇన్ స్పెక్టరుగారిప్రకారం అటుల జరుగుటకు ఏలులేదని చెప్పెను మలబారు స్టేషను కమిషనరుగూ నావ్ గారు అంగీకార మొసగిరని చెప్పినను, వలనపడదనెను. మండేరి రామయ్యగారికిని, రీపుగారికిని వాగ్వివాదము జరిగెను. కాని రీపుగారు తమ వట్టును విడువలేదు. అంతట జేయనడేమియులేక, విచారణ సంఘసభ్యు లిరువురును తమదారిని బోవలసి వచ్చెను. సహకారమున కిది ఫలితము గాబోలు!

తుర్కీ వ్యవహారనిర్ణయము

తుర్కీ వ్యవహార నిర్ణయముగూర్చి యోచించుటకు ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, ఇటాలియను విజేత మంత్రులు ప్యారిసుకరగమునందు త్వరలో సమావేశమయ్యెదరని తెలియుచున్నది. ఇప్పడయినను తుర్కీ భాగములను తుర్కీకిప్పించి, మహమ్మదీయ ప్రపంచమును శాంతిపరచుటకు మిత్రమండలి వారు ప్రయత్నించెదరో, లేక తమ తమ స్వార్థ చింతలకు ప్రాముఖ్య మొసగి చేజిక్కిన ఆమూల్యావకాశమును జారవిడిచెదరో, చూడవలయును.

మద్యపాన నిషేధము. మద్యపాన నిషేధముగూర్చి బొంబాయినగరమున కిల్లంగుడులయొద్ద బోధించుట, నేరమని బొంబాయి కృత్రిమమువారు క్రిందిచిరి. బొంబాయిరాష్ట్రమున ద తలన అవసరమగుచోటులనెల్ల నిట్టి చర్యను దీసికొని, అధికారులకు త్రవ్వించుట. త్రాగుడు బకీరాదనిచెప్పుటచూడ నేరమనియును, ఏదీ నేరము గాకుండుననికే

స్థానిక వార్తలు

ఇండియను పోలీసు పోటీ పరీక్షలు:—ఈ పరీక్ష యిప్పుడు మంగళాచారములో పాఠశాలజేత్ర ప్రభుత్వ పరీక్షల కమిషనరుగారి సెక్రటరీ యగు డి. పి. హచ్చెగారి ఆధ్యక్షత క్రింద జరుగుచున్నది.

ఒకవిద్యార్థి మహాద్రావకము త్రాగి చచ్చిపోవటం:—గిండిలో యింజనీరింగు కాలేజి విద్యార్థి కే. వి. నుబ్బరావు అను వాతడు కనిపారము మధ్యాహ్నము ద్రావకము త్రాగి 4 గంటలకు మరణించెను.

హిందీతరగతులు:—క్రొత్తగా హిందీతరగతులు యీ క్రింది రీతిగ ఏర్పాటుచేయబడినవి. 1 హిందీ ప్రచార కార్యాలయము- 1932 బిగ్ స్ట్రీట్ ట్రస్టి కేసు- పుకషులకు 7-30; 8-30 ప్రాతఃకాలము. 2- స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా నెం. 2 ప్రెక్టర్స్ రోడ్డు. మధ్యాహ్నము 2 నుండి 3 వరకు.

ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగములు:—ఇండియా కేజిలులో, యండియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన తీర్మాన మొకటి ముఖ్యమైనది ప్రచురించుటకు ఉత్తర వీయ బడినను, అతిర్మానము, యండియా సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగములగూర్చి, అందులకు విద్యార్థుల దీక్షిగాన పద్ధతులగుర్తించు, లండనులోను యండియాలోను పోటీపరీక్షలను గూర్చియు, ఆఉద్యోగములకు నియమించుటను గూర్చియు, ప్రావిన్సియలు సర్వీసులో నుండి నైతికతను గూర్చియు, క్లిక్లో నుండి తీసికొనుట గూర్చియు, యీ సర్వీసులో భారతీయులెవరున్నారో, యెందుకు బ్రెయినింగులో నున్నారో అందు తెలుపబడినను. (పదురణ సంఘము.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

రామస్వామయ్యగారిమీద రాజకోహనేరము కేసులో జిక్కుకుండునని తేదీన ఫిఫ్త్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు 124 ఎ 152-ఎ, 505 నెక్స్టులక్రింద నేర మారోపించిరి. నేరము 25 వ తేదీన హిందూపుత్రికలో ముద్దాయి మలబారు మార్షలులా గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసములో జరిగెనది.

ఆరోపణ యిట్లున్నది:—నీవు ఆగస్టు 25వ తేదీన హిందూపుత్రికలో ఈ క్రింది వ్యాసమును వ్రాసి ఈ దేశము లందరికిని ప్రత్యేకముగా మామీశాలకు ప్రభుత్వముమీదను నైతిక, పోలీసు పాలనాధికారులమీదను ప్రజలకు కృతకము గలుగునట్లు చేసితివి. కాన నీవు 124-ఎ నెక్స్టులక్రింద నేరము చేసితివి. (ఇవట వ్యాసమునకు నక లున్నది). అనే వ్యాసములమున 152-ఎ నెక్స్టు క్రిందగూడ నేరముచేసితివి.

అదే వ్యాసములో నీ క్రింది సంకతులను వ్రాసితివి.

(1) ప్రభుత్వ ప్రకటనను చూచి నప్పటికిని మలబారు అలరులకు కారణము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసు వైసికుల చేయబడిన చార్జ్ షీట్ ను సరి తేలగలదు. ముస్లిం నాయకులను దేనాలయములలో తంగులను బుధించుట పై నిదోహము చేయుట.

(2) "కాంతిస్థాపనచేయు ప్రయత్నములో ప్రభుత్వము వారు గ్రామముల తగులబెట్టవచ్చును. మనుష్యుల గాల్చువచ్చును. దురాగ్రహాలైన వైసికులు జేసి తీర్చుకొనుట కేయకార్యముల జేసిన కేసువచ్చును.

ఈయెండు సంకతులచే భయమొంది మామీశాలును, ఇతర ప్రజలను చెలరేగి యెట్టి నేరములైన చేయవచ్చును. కాన నీ సంకతులు వ్రాయుటలో నీవు 505 నెక్స్టులక్రింద సవరాధము చేసితివి. కాన నీ నేరములక్రింద నీవు విచారింప బడవలె నని యుత్తరవు చేయుచున్నాను. ముద్దాయి రోడ్డికి నని చెప్పెను. క్రొత్త ప్రాసిఫ్యుటరు కె. పి. మేనార్ గారు ముద్దాయి బానిసమీద నున్నాడనయు ఖయిదులో పంపవలె ననియు రోరి. ముద్దాయి పక్షమున సభ్యులూర్తి గారు బానిసను కొట్టి వేయుటకు క్రొత్తకారణము లేమియు లేననియు ముద్దాయిని బంధించుట సవరమనియు నడివీరి. మేజిస్ట్రేట్ జేషయము నిప్పు గమనింప నవసరము లేదనిరి. 17 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినను. (హిందూ).

గాంధీ మహాత్ముని ఆభిప్రాయములు

(యంగు యిండియా)

వదంతులు; జాగ్రత్త:

ఈ జరిగిన సంగతులబట్టి చూడ వదంతుల వెప్పటికిని నమ్మ గూడదని తేలుచున్నది. పెద్ద పెద్ద పీఠులలో ప్రతివార్షికముగా కాంగ్రెసు కార్యక్రమములు జరిగి వచ్చుచున్నవి. అందులో ప్రజలు కనుగొన చుండవలయును. మన మందఱమును ఒక్క మాటమీద కట్టుకొని యుండల ఆలోచన లేకుండ వదంతుల న మన్నించుచుండవలయును. మనము జయముగాంచుచున్నచో అందఱమును ఒకమాటమీదనే వుండవలయును. ఆ అల్లరుల హడావిడిలో మూడువదంతులు యీవదంతులవలననే జరిగెను. దేవాలయములు నాశము చేయబడెననిగాని, ఒక గొప్ప నాయకునకు దెబ్బలు తగిలెనని గాని, చనిపోయెననిగాని ప్రజలు విన్నవేమి? వారు సలహా తేకుండ నట్లు చేసియుండకపోవచ్చును. నేనని చచ్చిపోయెననిగాని, వాని మరీదుగాని, దేవాలయము గాని, ద్రవ్యముగాని తెలిసినపుడుగాని, ఒక నిపాయి తనంతట తానేమీద జేయునా? అట్లుచేసేనేని తన గౌరవమునకు భంగము గలుగుటయేగాక, తుపాకీదెబ్బకు గురియై కావచ్చును. మనము కాంతిస్థాపకము జేయు నిపాయాలమైనపుడు దండధర్మ లగు నిపాయాలకన్న శాంతియు నీగహము గలవారమైనపుడు, ఒక యుద్ధమును దేనినో జయించుటకు గాక, దేశమునకును మతమునకు స్వాతంత్ర్యమును జయించ సమకట్టినపుడు మనమందఱమును యొకముగ గలసి పనిజేయుట యెక్కువ యవసరము.

అతిశయోక్తి

అతిశయోక్తి యెప్పటికిని పనికిరానిదే గాని ఒకప్పుడు మూలము ప్రతిబంధకము వచ్చును. మన యవసరముల సందర్భముననే యది కర్తవ్యమగును. మనము వానినంతగ లక్ష్యముచేయము. కానివానిని వేయిలెట్లు ఇనుముడించినపుడు మూలమే మనకు నిజస్వరూపముతో గోచరించును. ఇతరుల తప్పులను మూలము మనము బాగుగ గ్రహించెదము. అట్టిది వానిని తగ్గించి చెప్పట యవసరము. ఒకేసారి యీ రెండు పనులనును బద్ధితార్థముగ జేసితిమేని, మనము ధన్యులమగుదుము. మహాత్ముడి యిటు ఈ అల్లరులలో నన్నిష్టానుసారము వహించి తన నేను చెప్పినందులకై వారు నా వైకి కయ్యమునకు వచ్చిరి. వారును హిందువులను ముందు అల్లరులు ప్రారంభించినవారగుటచే నేరగుటని నేనుచెప్పిన విషయములను ఖండించిరి. ఈరెండు ఆక్షేపణలనును నేనెంతయోచించితిని. అప్పుడు నేను మొదలు చెప్పినదే సరియని యాధిశక్తిని కోరితిని. మనకు విరుద్ధమైనదాని సత్యమునంతను దెలిసినపుడుగాని, మనము చెప్పిన సంగతులనుప సంగారించుకొనగూడదు మహాత్ముడియల నేను జూత కుండ నాకు తల ని విషయముల జెప్పియుంటి నేని, వారలకు ద్రోహము జేసినవాడనగుదును. హిందువుడ నను గౌరవము పోవునని, సత్యము జెప్పకుంటి నేని, నేను హిందువుడనే గాన. నే జటి సంగతుల జెప్పినందువలన, ప్రభుత్వమువారు నేనుజేయుదు రో యని నా కాలోచనయే లేదు. ప్రభుత్వము వారు వారి యిష్టము వచ్చినది చేసికొనవచ్చును. పార్టీలును, క్రైస్తవులును తెలివిగలవారైనచో వారు ప్రభుత్వమువారి చేతిలో చిక్కునే చిక్కురు. నేను అసహాయవాది నగుటచే నాకు న్యాయస్థలిత మేమియోయని విచారణయెక్కువ లేదు. నాశము జేసినవారు నిరకరణవాదులను, సానుభూతి జూపువారును, అల్లరివారును, మొదటియిద్దరును తప్పుజేయని వారైనచో, ఇందుకుపోవుటకు సంతోషమునుజూపవలయును. నిజముగ తప్పుజేసినది క్షమించి యింపనక్కరలేదు. అల్లరిచేసిన వారలను నేను రక్షించువాడనుగాను. నేను జేయుగలరక్షణయు నేవయు, నేమనగా, ఫలితమేమైననుచేత సత్యమును వెలిబుచ్చుటయే. ఇక నేయుపాయముచేసినైనను, కొట్టకలెప్పజలకు సంబంధించిన యీ మహాసంరంభమును జరిగించుట దుర్లభము. ఇందు యెన్నెన్నియో క్రొత్త సంగతులు జరుగుచుండును. సంశయంతముల వచ్చుచుండును. ఇట్టిసందర్భములలో మనకు సాధనోపాయములు సత్యసంధియు, అహింసయు నైయున్నవి.

మైదుభయము

మైదుభయ పోవుట యన్నభయమును చాలవరకు పోగొట్టుకొనుచున్నను, యింకను, అది యంటే బుద్ధిజంతులయొక్క తప్పిం

చుకొన వలెనను కోరికయు కాన్పించుచున్నది. మనము జాగ్రత్త న్యూనముగ సత్యసంధులమై యుండవలయును. దానితో బాటు ప్రభుత్వమువారి కారాగారములకు వెళ్లుటకు మత్సరములు మై యుండవలయును. మనము అంతరించినో, సవరింపబోయితిమిచున్న ప్రభుత్వముకొంద స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుట చాల కష్టము. మన స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనుటకై అన్యాయముగ నెంత యోడ బ్బిచ్చి దానిని కొనుగొన్నామో మన మిది తెలిసికొనవలయును. కాన మనకేమియు తెలియనపుడు నిర్బంధింపబడితిమేని మనము స్వాతంత్ర్యముచేరువలోనున్నదిగాయని సంతోషింపవలయును. దేశమునకై సంతోషముతో వందలవందల మైదుభయ వెళ్లుటవలన స్వాతంత్ర్యము చేరువకువచ్చుటలేదా? బాంబాయిలోని అసహాయవాదులు నిరపరాధులైనను, తప్పుచేసిన వారి కొఱకు నిర్బంధింపబడుటకంటే మంచిపని యేమిండును?

సత్యవిరుద్ధము

మొన్న బాంబాయిలో జరిగిన అల్లరుల సభయందు బాంబాయి వాసును మిలిటరీ వారును పాల్గొనిరిగాని, వారుగాక పౌరులే కాంతి స్థాపింపగల్గిరి నేను దెలిసిన యదంతయును బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఖండించిరి. వారలు జేసినందులకు చాల విచారముగ నున్నది. అటుల జేయుదురని నేననుకొననైన లేదు. సరే, అయిదవలకు నేను మరియొకటి మాడవది జేర్చి పూర్తి జేసెదను. బాంబాయివారును మిలిటరీవారును పౌరుల ప్రాణముల నున్న సాక్షులనును సురక్షించుటకు కత్తిహిసలై యుండిరి. 17వ తేదీని బ్రాంకారులనును, మోటారులనును తగులెట్లు కుండునటుల వారు చేయలేక పోవుటను నేను కనిపెట్టితిని. ఇండి బజారులోని సారాదుకాణము దగ్గము గాకండ చేయజాలక పోయిరి. 18, 19, దేదీలను యింతకన్న వెక్కువ యేమియు జేయ జాలకపోయిరి. వాటివలన, అగ్ని దాహములను కరపరంపరలు గానాగెను. ఎవరైన సంక్షేమముగలవలయునని కోరెనేని, యువ రాజసన్యాసులలో నందఱును పనిజేయుచుండ, సాయము జేయువా రెవరును లేరని చెప్పిజేయబడిరి.

అల్లరులు జరుగుచోట యెవరిని, యెనియోను రక్షింపలేని బాంబాయి మిలిటరీవాలు కాంతి స్థాపింపగల్గిరా? కాంతిస్థాపన గౌరవము ఒక్కనికాకరణవాదులకేగాదు. సహకారవాదులను అసహాయవాదులను, హిందువులను, ముసల్మానులను, పార్టీలును, క్రైస్తవులను, యింగ్లీషువారునుగూడ ఆగౌరవమును పొల్గొనవలసివచ్చె. కాంతిస్థియులగు పౌరులందఱును కలియకున్నచో కాంతి చేకూరియుండవచ్చె. నేను గౌరవమంతయుమియాకొవోటాని కొనగదను. 20వ తేదీన, సర్ ఫిరోజుషేట్టా గారు మిలిటరీవారి నాపి, డాక్టరు పట్రి, బాంకరుగాలు, ఆగుంపులను అందుగనిమమములలో చెదగొట్టెనుచో వారివై తుపాకుల ప్రేల్చెడివారే. అటులపౌరులు యేమియువారు నైనను మతము వారైనను గుంపులను చెదరగొట్టినటుల నెన్నియేని యుడవారిం చగలను. సర్జిజీవీవని గుంపులను చెదరగొట్టవలసినదిగ మిలిటరీ వారెన్ని సార్లు కోరిరి. సహకారులను, అసహకారులనుగూడ పార్టీలసహాయముజేయకున్నచో కాంతిస్థాపన మసంభవమయ్యెడిదే. కాంతి చేకూరినపిదప పౌరులవలననే అటులకాంతిస్థాపనయొని హెచ్. పి. మోడిగారు నుడివిరి. ఈ అల్లరిని పురికొల్పినది నిరకరణవాదులేయని పురుషోత్తమదాసుగారు చల్లగ నిందమోపినను పౌరులపక్షమున వారే కాంతిస్థాపనము జేయగల్గినచో ము ఒప్పుకొనిరి. నటరాజుగారు సయితము సర్వవాంఛితకాంతి మును స్థాపించినవారిని చాలగొనియాడిరి. కే. టి. పాలె, డోగ్ల గుగారుగూడ తక్కువపొగడలేదు. విమదాలాలగారు వంద నము లర్పించుచు మియాకొ వోటాని గారిపేరు ప్రత్యేకముగ జెప్పిరి.

ఇకను బాంబాయి వారి మేజిస్ట్రేట్ మారము. బాంబాయివారు పార్టీలను రక్షణచేయలేకపోగా పార్టీఅల్లరివాళ్లు విచారణకార్యముల జేయుచుండ వారు చూచుచుండిరిని పార్టీలందఱో ఒప్పుకొనిరి. నేనీవిషయమై అంతగ చెప్పవలయుననెదను. బాంబాయి మిలిటరీవారులతో వ్యక్తుల నాక్షేపింప నేను తలపెట్టలేదు. ఎప్పటికైన ఒక నాటికి, వారలను సన్మార్గమునకు దేవలెనని

నాకుతలంపుగలదు. అందు చాలచుంది! భారతీయులు తుట్టుకుదకు యింగ్లీషువారు సులభము యొకేభవిం చెదరని నాకు యాసగలదు. అయితే నిరకరణవాదులు మూలము అహింసావ్రతబద్ధులై యుండవలయును. బాంబాయి మిలిటరీవారులు సహనముగల్గి ప్రాణముల దీయకుండ, ఘోరముల గావింప ప్రయత్నముల జేయకున్నందులకు వారికి గౌరవ మియవలసినదే. మలబార్, మద్రాసు మాటచెప్పి యీ విషయమును ముగించెదను. ప్రజలేమిగాని పనిచేయుటకు పిలు లేకపోవుటచేతనే మలబార్ అల్లరు లింకను జరుగుచునే యున్నవి. ప్రజ తేమియు జోక్యము కలగ జేసికొన కుండుటచేతనే, రెండు నెలలపాటు మద్రాసులో సమ్మె ప్రదేశములో హత్యలు జరిగెను. బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు కలయునేని, కాంతిస్థాపన ప్రయత్నముల జేయు ప్రజల కడ్డపడకుండ నున్నందులకై గౌరవము బొందవచ్చును.

కారకు తనరు?

అల్లరి యంతయు బాంబాయి గూఢచారులే ప్రారంభించి తగ్గుకుండ జేసిరిని జెప్పవారు తేకపోలేదు. నేనిదేశమునకు వచ్చిన అరు సంతకముల నుండియును బాంబాయి గూఢచారుల వై యిట్టి నేనుముల వినుచునే యుంటిని. వారు నన్ను గూడ కనిపెట్టుచునే యుండిరి. అయితే వారి విషయమై వ్యాపించిన వదంతులతో నేనేకేభవింపజాలను. ఆకాఖ చాల అన్యాయమైనదనియు, నేరము లన్నియు నిలచుచున్నవని నేను ఒప్పుకొనెదను. కాని వానియందతిశయోక్తికలదు. అవియన్నియు నిజమే యైనచో ఘోరమని చెప్పవలయును. అది మనపిరికి పందతనమునకు నిదర్శనమని చెప్పవలయును. ద్రోహము, అత్యగౌరవము లేని ప్రజలనుభ్యనే ఆకాఖవారి దుష్టయును లన్నియును సాధ్యములు. బాంబాయి అల్లరులలో, నన్నును, సర్జిజీవీ దేవినిన్ని మరియితరులనును కొట్టిగియు, మరీదులును, క్రైస్తవ దేవాలయములను నాశము చేయబడెననియు వదంతుల వ్యాపింప జేసినది. వీరేయని, పెద్దపెద్దలే జెప్పిరి. అగ్ని దాహములను, బ్రాంకారుల నాశమును వారే చేయించిరి యొకమాట గలదు. అయితే నేను మూలమీ సంగతుల నన్నిటిని సత్యములను. అవియే నిజమైనచో బాంబాయి ప్రజలు తమ పౌరత్వపు హక్కులను సాగించుకొనలేనంతటి తెలివితక్కువవారని చెప్పవలయును. మనము సర్వరాజ్యము సంపాదించవలెనన్నచో బాంబాయి గూఢచారుల దుష్టయును నాపు చేయుగల్గియుండవలయును. మనకే మోసముగ నుండుపనుల జేయుటకు ప్రోద్బలము జేసినచో దానికి లొంగి, మనము నమ్మరానివిషయముల నమ్మనట్లు జేసి నమ్మియుండినచో మనము ఆదర్శమును యెప్పటికిని బొందజాలము. మనము నిజముగ, నిష్కల్మషముగ అహింసావ్రతబద్ధుల మైతిమేని తప్పుదారిని సాధారణముగ పోజాలము. ఆగూఢచారులలో మనమో భగ్గుమనుచోట పనిజేయుదుము. మనము దానిని లోబరచుకొనలేకపోయినచో, యిప్పటిలో స్వాతంత్ర్యమును బొందజాలమని యొకసలాము పెట్టవలయును.

భారత స్త్రీ మండలము.

రుక్మిణి లక్ష్మీవతియమ్మగారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— తిరువళ్ళిక్కేటి కారదాహలలో డిసెంబరు 1వ తేదీన వెనుండలమువారి సందర్శనమున స్త్రీలపాత్రికామిక తరగతి లేడీరామ స్వామి మొదలియారు వారిచే తెలియబడెను. చాలచుంది స్త్రీలు వచ్చిరి. వారిలో ముగ్గులరాణిగారు, డాక్టరు ముత్తులక్ష్మి యమ్మగారు, గురుసామిచెట్టిగారి సతీమణి, సుబ్బరాయణ్ గారి సతీమణి, కేశవపాముగారి సతీమణి, సుబ్బలక్ష్మి యమ్మగారి సోదరి, పుణాతినీ చట్టోపాధ్యాయగారి కుమార్తె ప్రముఖురాలగుండిరి. వాసుదేవరావుగారి సతీమణి యభ్యుత్థురాలుగ నెన్నుకొనబడెను. సభ మహారాష్ట్రీబాలికల గానముతో ప్రారంభమయెను. వెనుక మండలముయొక్క యుద్దేశముగూర్చి ఆర్. లక్ష్మణ రావు గారి సతీమణి యరవములోను ఇస్మించిరి. ఆస్థానగారి సతీమణి తరువార హోమ్నియముతో హిందూస్థానీ కీర్తనపాడిరి.

తరువార సుబ్బలక్ష్మమ్మగారు ఇతరదేశములవలెనే మనదేశమునగూడ ప్రజలు ప్రోద్బలము నందిరయు మనమర్యాదను నిలువజెట్టుకొని యితరజాతులతో సమానముగ నుండవలెనన్న పరిశ్రమలే యాధారములనియు సుపన్యసించిరి. ఆమెచాల గృహపరిశ్రమగూర్చి ముచ్చటించి స్త్రీలు శ్రమచేసిన వీనిలో జీవితకార్యాలదనియు, పాత్రికామిక పాఠశాల లింకను నెలకొల్పవలెననియు నుడిచిరి. తరువాత తేనుగున

అసహాయోద్యమము

(౧)

యువరాజుగారి వ్యక్తనము

అలహాబాదుజిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటు

విచిత్రపుటుత్తరువు

అలహాబాదుజిల్లా మ్యాజిస్ట్రేటు గారికి. యువరాజుగారు పదితమోతీలాలు నెహ్రూగారికి యిక్రిందిలేఖ పంపి :—

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారికి.

ఈనెల 12 వ తేదిన చర్చికోడునందలి మీ గృహము మీదుగ యువరాజుగారు పోయెదరు. ఆ సమయన మీ గృహముఎదుట ఎట్టి అసందర్భము జరిగినను మీరు బాధ్యులయ్యెదరు. ఆ సమయమున మీగృహ ఆవరణములో మీ సన్నిహిత బాంధవులు ఆహ్వానింపబడిన అభిధులు తప్ప మరెవ్వరు యుండరాదు. మీ సత్ప్రవర్తనమునకు మీరు పూచిదారులుగ నుండవలెను. పోలీసు అధికారులు మీ ఆవరణములో పల యుండుటకు మీ రంగీకరించవలెను."

ఈలేఖ చట్టసమ్మతముగ లేదని అధిక్షేపించుచు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి క్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి నేను అసహాయోద్యమావలంబుడను. యువరాజుగారి కెట్టిహాని జరుగనియ్యకుండుట మా ధర్మము.

అకోల మహారాష్ట్ర మహాసభ

భావికర్తవ్యము

అకోలలో మరాటిభాష మాట్లాడు మరొక మహాసభ జరిగిరి. 168 మహారాష్ట్ర ప్రతినిధులు సభకు వచ్చియుండిరి. పూనా వాస్తవ్యులగు యా. కె. కేల్కార్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. అహమదాబాదు కాలగ్రెసుసభలో యిక్రింది తీర్మానము ఆమోదింపబడవలయునని సభ్యులు తీర్మానించుకొనిరి.

తీర్మానము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రజల నమ్మకమును కోల్పోయిరి కాంగ్రెసుసభవారును నమ్మకమును కోల్పోయిరి. రాజ్యము సంపాదించుకొనుటకు భారతీయులు దృఢ సంకల్పములై యుండుటచేతను, అసహాయోద్యమ విధానమును సంపూర్ణముగ ఆమలునం దుండవలసిన సమయము వచ్చియుండుటచేతను, పంజాబు భూభక్తు మున్నగు అన్యాయములను అంతమొందించి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటకై యిక్రిందివిధమున ప్రజలు వర్తించవలయునని కాంగ్రెసువారు తీర్మానించుచున్నారు.

(1) ప్రజలలో అన్యాయముసంపూర్ణముగ అభివృద్ధిచెంది తమ విషయము లన్నియు తామే పరిష్కరించుకొను చుండవలెను.

ప్రతిమి బులును నూతనముగా రీక్రిందివిధముగ మండలముయొక్క ముఖ్యోద్యోగముల గూర్చి యుపన్యసింపిరి :— మంచి విద్యా పథము, శ్రీమతులు ఈసభ నలంకరించి యుండుట ఈనందలను మిక్కిలి పురోవృద్ధికి రాగలదనిన్ని, మునగాలరాణిగారు ఈమండలములో మిక్కిలి శ్రద్ధతోనికొని పనిచేయుచున్నారని తినుటమిక్కిలి సంకలనముగా నున్నది. బీదబాలికలకు చేతిపనుల అభివృద్ధికి అత్యంత శ్రద్ధతో ఒకపాఠశాల స్థాపించినారు. ఏజాతివారై నవ్వటికి బీదవారిని బాగుచేయుటయే మన కర్తవ్యము గనుక మనకు దరము శ్రద్ధతో పనిచేసి ఈ మండలని దిన దినాభివృద్ధికి తేగలదులకు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాను.

తరువాత కేళవపాయి గారు మార్కెటింగ్ వాయిించిరి. తరువాత అభ్యుదయము తరగతి తెరవబడెనని చెప్పిరి. విద్యాయకపూజాసంఘము తరగతి ప్రారంభింపబడెను. ఎల్లరుకు వంద చములలో సభ ముగిసెను.

(2) జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి ప్రతి పాదము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముపరాయణము కావలెను.

(3) గ్రామ, తాలూకా జిల్లాసంఘములను స్థాపించి, జాతీయవిద్య పంచాయతులు అభివృద్ధిపరచి యీ జాతీయోద్యమాభివృద్ధికి అన్నివిధముల పాటుపడవలెను.

(4) విదేశీవస్తుములను సంపూర్ణముగ బహిష్కరించి స్వదేశీ వ్యాప్తికి అధికముగ పాటుపడవలెను. ఈ విషయమై చక్కగ ఆలోచించి వ్యాపార సంబంధ విషయములపై సలహా తిచ్చుటకు కాంగ్రెసువారికి ఉపసంఘము స్థాపింపవలెను.

(5) కాననసభలు మున్నగు ప్రతిష్టాపకములందలి అన్ని స్థానములు జాతీయవాదులు ఆక్రమించుకొనుటకు ప్రయత్నములు చేయవలెను.

కాంగ్రెసుపతము మార్గకలయనను తీర్మానము, కాంగ్రెసు సర్పింగుకమిటీని రద్దుచేయవలయునను తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. విదేశీములకు ఉద్యమవ్యాప్తి చేయవలయు నను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను.

మద్యపాన నిషేధము

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువు

ఈ క్రింది బొంబాయి ప్రభుత్వపు టుత్తరువు ప్రకటించబడినది.

ప్రజలకు ఎట్టి అభ్యంతరములు ఆటంకములు కలుగజేయకుండునంతవరకు, మద్య నిషేధోద్యమము పట్ల ప్రభుత్వము వారు సానుభూతి కనుపరచు చుండెదరని బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు జులై మాసమునందు ప్రకటించిరి. ప్రస్తుతము పరిస్థితులు మారుచున్నవి. ముఖ్యముగ బొంబాయినగరమునందు కొన్ని కలులుకాణములు లూటీ చేయబడెను. దౌర్జన్యము ప్రబలుచున్నది. చట్టము తిరస్కరింపబడుచున్నది. కఠినచర్య లవలంబించుట అనవసరమని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. బొంబాయి నగరమందు అంగళ్లు యెదుట బోధకులుండి బోధనలొనర్చుకూడదని బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారి సంగీత నిషేధపు టుత్తరువు ఇంకను ఆరుమాసముల పర్యంతరము అమలునం దుండుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. రాజధానియందలి ఇతరజిల్లాలలోగూడ అనవసరమైతే బోధకవిధానమును నిషేధించవలయునని జిల్లామేజిస్ట్రేటులకు కమిషనర్లకు వుత్తరువు లివ్వబడినవి.

కాకినాడ నిర్బంధములు

144 వ సెక్షను వివరీతములు

కాకినాడ, డిసెంబరు 6:—సభలు సమావేశము కాగూడదు. దుకాణములను మూయరాదు. కాంతిసేన వీధులలో దిరుగరాదు అని అధికారులు డిసెంబరు 144 వ సెక్షనుక్రింద కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు, సామాన్యప్రజలకు ప్రత్యేక, సామాన్యపు టుత్తరువులను బంపుచున్నారు. స్పెషిటీడినము కాకినాడ తాలూకా కాలగ్రెసుసభకు కార్యదర్శి మండపాక రంగయ్యనాయుడు, మండలకాలగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి యాదవార్ధరత్ కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యుడును ఆరు బులును సాంబమూర్తి, పెద్దాపూరు వాస్తవ్యులగు కేళవపు కామరాజు, కాంతి సేనాధికారి యగు నీరోగి సుబ్బారావుగారలకు నోటీసు లివ్వబడెను. మండలమందలి ప్రధానస్థలములలో నోటీసులు చాటింపు చేయబడెను. ఈ పట్టణమందలి దుకాణదారులు అంగళ్లను మూయగూడదని ఆజ్ఞాపింపబడెను.

మండపాక రంగయ్యగారికి ఈ నోటీసు పంపబడెను.

"నీవు, బులును సాంబమూర్తి, మండపాక రంగయ్యనాయుడు, మరి కొందరుచేరి కాంతిసేన, లేక రామదండు అను పేరుగల సంఘములలో సభ్యులను జేర్చుటకు బహిరంగసభలను జరుపుచున్నారనియు, ఈ కాంతిసేన లేక రామదండును కాకినాడ పురవిభాగమునందే నూరేగించుటకు మీరందరు సన్నాహములను జేయుచున్నారనియు, వీలైనచో నాపరిపాలన క్రిందనుండు సైనికబాటలో మీకాంతిసేనను లేక రామదండును ఉత్సవముచేయ నుద్దేశించుచున్నారనియు నాకు తెలియుచున్నది. అట్టిసభలు, అట్టి ఊరేగింపులు ప్రజాశాంతికి ఇంగమును కలిగించవచ్చును. లేక అల్లరిని కలుగజేయవచ్చును గాన నీవును, సామా

న్య ప్రజలను అట్టి సభలను గాని, ఊరేగింపులను గాని చేయరాదని డిసెంబరు 144 వ సెక్షనుక్రింద నేనాజ్ఞాపించుచున్నాను. ఈ రోజునండి 10 నిమిషాలపర్యంతము ఈఅజ్ఞా అమలులో నుండును. జరుపుచున్నట్టి, ఎక్కువపాటి అజ్ఞా చేయడమైనది.

(సంతకము) డి. నారాయణరావు.

కాకినాడ 6వ. డివిజనుల మేజిస్ట్రేటు 6-12-21

తాలూకా కాలగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు వెన్నేటి సత్యనారాయణ, రామచంద్రాపురము వాస్తవ్యులగు గోసుల రామచంద్రారావు గారలకుకూడ ఇట్టి ఉత్తరువులు బంపబడినవని తెలియుచున్నది.

స్పెషిటీడినము కాకినాడవర్తకులకు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు దుకాణములను మూసివేయ గూడదని పంపిన అజ్ఞాలో సెక్షను నూచింపబడలేదు. సైన్సులు కాకినాడలో బసచేసినంతకాలము అంగళ్లను మూసివేయవలెను, గ్రామములలోకలకుల కచ్చముగా నుండును. వారిలో అల్లరులకూడ సంధించవచ్చును. కాన అంగళ్లను మూసివేయగూడదని వారికి నోటీసులు పంపబడెను. వారు అంగళ్లు మూసివేయెదల, వారికి అనేక కష్టములు నల్లపాస్తరుగును. వారి లై సెన్సులు రద్దుచేసి వేయబడును. అంగళ్లను దీసిపెట్టు వర్తకులకు నిష్పంధము ఆటంకము గలుగకుండ పోలీసులు రక్షించుచుండును. అంగళ్లను మూసివేయవలసినట్లు మిమ్ము ఎవరైనా తొందరపెట్టినయెదల, మీరు వారిపేర్లను సబ్ ఇన్స్పెక్టరుకుగాని, ప్రభుత్వాధికారికిగాని తెలియజేసినయెదల, లేనిచర్య తక్షణమే జైలునడును. అని డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు వర్తకులకు వ్రాసెను.

ఈ దినము నాకు తెలిసినంతవరకు బహిరంగసభ తెచ్చటను సమావేశము గాలేదు. దుకాణములుకూడ మూయబడలేదు. యాజ్ఞావారులలో ఉత్సవములను, ఊరేగింపులను గూడ జరపనట్లేదనిపలేదు.

చూడావులను, పశువులను, మేకలను గడ్లయిచేయవలసినదని మండలమునం దంతటను చాలించి విశేషముగ తిరుగుచున్నారు. కొందరి పెంపుమగ్గువులు మాయమగుచున్నవని వారు మొజ పెట్టుచున్నారు. అత్తగారు అను మార్గస్థియొక్క ఆవు అదృశ్యమైనది. ద్వైతము 6 తేదీనుండి 14 వ తేదీవరకు మాపురములో బసచేసెదరు. ఇట్టిమొరలు ఇంక ఎన్నిఉండునో ఊహింపనశక్యముగా నున్నదని కాకినాడ విలేజుకు లొకరు మారు నేడు తంతివార్తను బంపిరి.

తమిళనాయకులపై

౧౪౪ సెక్షన్ ప్రయోగములు.

నిరోధము సంతృప్తిచుట

తమిళదేశ కాంగ్రెస్ కమిటీ కృత్రిమి డాక్టరు రాజన్ గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

కాంగ్రెసుప్రచారకులు విచారణసందర్భమున జరిగిన ప్రదర్శనములకు ఫలితముగ వేలూరులో కాననవిరుద్ధ సమాహాయి, దొమ్మిమొదలైన కేరములకేసులు జరుగుచున్నవి. ఇంతలో తమిళదేశపు కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు గవర్నరికి రాగా నాయూరి కాంగ్రెసుకమిటీవారికి బహిరంగసభ చేయబూనిరి. ఉదయముననే సభచేయకుండ నాజ్ఞాపచ్చు పని వదలి కలిగెను కార్యనిర్వాహక సంఘము పని చూచుచుండగ సాయంత్రము 4 గంటలకు పోలీసు ఉద్యోగి వచ్చి సి. రాజ్యసాలాచారి, ఇ.వి. రామస్వామి నాయకరు, డాక్టరు రాజన్ గార్లపై 144 సెక్షన్ క్రింది నోటీసుల నందించెను. నోటీసులలో ని ట్లుండెను.

ఈ రోజున వేలూరులో 5 గంటలకు సభచేసి మీరు రాజకీయస్థితిని మాట్లాడ దలచినట్లు తెలియుచున్నది. 17 వ నవంబరు 1921 తరువాత హిందూ మహమ్మదీయులలో కాంగ్రెసు ఖిలాఫతులను గూర్చి వెరిగియున్న యశాంతికారణమున వేలూరులోను, ఈ రోజు జూరిస్టిక్ లోని యితర ప్రదేశములలోను నుపన్యాసము లిచ్చుట యల్లరులకు కారణ మగును. గాన నివ్వటినండి 2 మాసములవరకు నీరోజు జూరిస్టిక్ లోని స్థలములలో మీరు పన్యాసము లీయగూడదని యాజ్ఞాపించుచున్నాను.

ఇ. వెంకటరామయ్యగారు

4-11-21.

సబ్ మేజిస్ట్రేటు.

ఆయూరునందేయున్న కానోల్లంఘనకమిటీవారు 14, 17 వ తేదీలను జరిగిన ప్రదర్శనములలో జరిగినసంగతుల గమనించినవారై, అరోజున సభజరిపి, ప్రజలయొద్దని పరిక్షచేసినతరువాత కానోల్లం ఘనము ప్రారంభింపవలెనని నిశ్చయించిరి. కోటమైనానములో 2000 మంది చేరిరి.

విదేశ వార్తలు

ఆయుధ నియమనభ

హుయోగారి నూచనలో మూర్ఖులొనర్చుట

డిసెంబరు 2:—10 వత్సరములవరకు పెద్దవారల నిర్బంధ రాదని హుయోగారి నొసిన మాచనయందు మూర్ఖులొనర్చవలెనని ఆమెరికను నాకాశాఖవారుగూడ సభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈపదివత్సరములలో కొన్నినియమిత సంఖ్యల పెద్దవారల నిర్బంధముకొనవచ్చునని వీరు నూచించుచున్నారు. బ్రిటిషు, జపాను ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమునుండియు నిట్టిమార్పు గావలెనని యనుచున్నారు.

కియోచో సమస్య

జపానువారికి, కియోచోను కవులున కిచ్చుటనుగురించి యున్న వివాద ముచ్చేయున్నదనియు, చీనాప్రతినిధులు సభకు వచ్చితి గాన నా వివాదమును వదలుకొనిరని తలపగూడదనియు చైనాప్రతినిధులు చెల్పిరి.

బ్రయండుగారితో సంభాషణ

డిసెంబరు 2:—బ్రయండుగారి నొకరు దర్శించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు జెప్పిరి:—వాషింగ్టను సభాకర్తాసముఖ ముత్ర మొనర్చి యూరప్ కువచ్చెను. ప్రాన్సునుగురించి కొంతమంది స్వల్పభాషేతులై వ్యాపింపజేసిన వార్తలవత్తయు, జర్మనీవారికివరకాంతించిన వైరికాధిపత్యము తరారువారు కొరవడుచుటలేదు. కర్తవ్య గారి యుపన్యాసములో చెరిపిన విషయముల స్నేహభావముతో చర్చించుటకు ఆంగ్లవారములు సమావేశమగుట మంచిదిగాని నుట్టుమీ కాన్సిలు నిష్పదు సమావేశమగుట యుక్తముగాదు. జర్మనీదేశము నష్టపరిహారము నిచ్చుటకు ఇంగ్లీషు క్రొత్తవిధానము నూచించినయెడల గట్టు జేయవచ్చును. వాషింగ్టను సభా సందర్భమున నిట్టిది సంభవించునని దోచుటలేదు.

ఆంగ్ల - జపానుసంధి

డిసెంబరు 4:—వాషింగ్టను నుండిట్లు తెలియుచున్నది. డిసెంబరు 2-వ తేదీన హుయో, బాల్బరు, వై కాంటు కాటో గార్లు సమావేశమై ఆంగ్ల-జపాను సంధిని తమతమప్రభుత్వముల వారి సమ్మతిపై రద్దుజేయుటకు దాదాపు నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ సంధిస్థాపనమున ఆంగ్ల, సంయుక్తరాష్ట్ర, జపాను, ప్రాన్సుదేశము లొక యొడంబడిక జేసుకొనవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. ఈయొడంబడిక ప్రకారము ప్రత్యేకములవారు కాంతమహాసముద్రతీరమున తమ తమకోటలను బలపరచుకొనరాదు. జపాను 60 వంతుల పెద్దనౌకలను మాత్ర ముంచుకొనుటకు ఒడంబడికి. సమావేశ ఈకాగ్ర్యక్రమ మంతయు రహస్యముగ నుంచబడెను. ఇందు బాల్బరుగారు మధ్య వర్తిత్వము వహించియున్నారు. నౌక నియమసమస్య పరిష్కార మైనచో నితరవిషయములు త్వరలోనే పరిష్కరింపబడగలవు.

అత్యంత ప్రాచ్యుదేశములు.

డిసెంబరు 3:—వాషింగ్టను నుండిట్లు తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు, జపాను, ప్రాన్సు ప్రభుత్వములు సాంటంగు నందు తాము కవులనకు గొనిన ప్రత్యేకములను వదలి వేయుటకు ఒడంబడికి. ప్రాన్సువారు క్యాన్సియన్ ను వదలివేయుట నిధముగ నున్నదని వివేచిని గారు చెలిపిరి. బ్రిటిషు వారు వై వైన రును వదలివేసెదమని చెలిపిరి. సికో - జపాను సమావేశమునందు కాటోగారు సాంటంగు సమస్యను ప్రజలు సరిగ వర్తము గావించు కొనుటలేదని నుడిపిరి. చైనానుగ్రయను పేకే సరిగలేదు. సాంటంగు ప్రదేశమునందు నూటికి అరభాగము ప్రదేశమును, 290 మైళ్ల రైలుమార్గమును చైనాకు వదలివేయవలెను. ఇది వరకు జర్మనులు మాత్రమే పనికివేసి కొన్ని గనులగుడ వదల వలయును. చైనా ప్రభుత్వపు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గూర్చిన విషయమునకును దీనిని జోకవలెను. రైలుమార్గము రెండు దేశముల ప్రతినిధుల సంఘము అధికారము క్రింద నుండవలెను.

వివిధ దేశములవారి యుద్దేశములు

అత్యంత ప్రాచ్యుదేశములు యెదుట చైనాప్రతినిధులు చైనానుండి తీరదేశములు కవులనకు వుచ్చుకొనిన ప్రత్యేకముల గురించి తమ యుద్దేశముల చెలిపిరి. ఈకవులు అధికారము రద్దు జేయుట ఆస్తి దేశములవారికిని మంచిదని నుడిపిరి.

జపాను ప్రతినిధులు

మంచూరియాయందు తమకు కొన్ని ప్రదేశములవై గల హక్కును వదులుకొనుటనుగురించి చర్చించెదమనియు జపాను దేశమునకు మంచూరియా సమీపమున నుండుటచే కొన్నికష్టములు గలుగునని చెలిపిరి. క్యాంటంగునందు తమహక్కుల నిష్ప

దు వదులుకొనుటకు జపానువారు సమ్మతించుటలేదని గ చెలిపిరి. ఆంగ్ల దేశమున బాల్బరుగారు ప్రసంగించి కియోచోను జర్మనులు చైనా ఆర్థికవిషయములలో నాధిక్యము సంపాదించుటగాను సంపాదించినయొ, వైవొమరు, గ్లేయూలు, ఇతరదేశములవారిని చైనా యార్థికశక్తులకు దధిరము సంపాదించుకొనవలెనని నుండునట్టి నర్పుటకును స్వేచ్ఛ వ్యాపారము నెల కొల్పుటకును, సంపాదించినయొ చెలిపిరి. హం కాంగునకు ఎదురునున్న కొలూనుప్రదేశము వాంగ్గయులు తమ యధికారము నుంచుకొనక పోయినయెడల హం కాంగును రక్షించుకొనుట సాధ్యమనియు, నందుచే కొలూనుకు కవులనకు దీసికొంటుననియు, చెలిపిరి. హం కాంగును రక్షించుటవలన ఆంగ్లదేశము వారికొక్కటి భాగదాయకము గాదు. ప్రపంచమువారికెల్లన భాగదారి, అందుచే నీవిషయము, ఇతరదేశముల కొరకు కవులు నకుగొన్న ప్రదేశములవలె గాక మరియొక విధముగా చర్చింపవలెను. పరాను ప్రతినిధులు, ఏదైన యొడంబడిక నియమముల ప్రకారము వర్తించినయెడల చైనానుందు తమకుగల ప్రదేశముల తిరిగి ఇచ్చి వేసెదమని చెలిపిరి.

నార్మన్ల ఫి ప్రభువు యుద్దేశములు

డిసెంబరు 5:— నార్మన్ల ఫి ప్రభువు బహిర్యాయకు జేరెను. వారిని విలేఖులు వర్తింపగా, జపానువారు మంచూరి యనుగురించి దప్ప మిగిలిన విషయములలో సభివారి యుద్దేశముల కొప్పుకొనవచ్చునని చెలియుచున్నదని నుడిపిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి ప్రయాణము

ఆసి పేయబడుట

డిసెంబరు 4:— లాయిదు బార్డిగారు వాషింగ్టనునకు వెడలరని తోచుచున్నది. బ్రయండుగారు ప్రాన్సునకు జేరి గాన వారితో ముఖ్యవిషయములు కొన్ని చర్చించవలసి యుండుటచే తమ ప్రయాణము నాపివేసినని చెలియుచున్నది.

ఈజిప్టు మస్య

రాయ బారములు విఫలము లగుట

డిసెంబరు 3:— రాయబారములు విఫలములగుటకు ఈజిప్టు రాయబారులే బాధ్యులని ఆంగ్లో-ఈజిప్టు ప్రతినిధులు వ్రాయుచున్నవి. ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టును సంరక్షించెద రని, నవంబరు 10 వ తేదీన ఆఫ్రికావారికిచ్చిన పరతులయందు గలదు. ఈజిప్టునుండా నాంగ్ల వైస్రాయలు నిరాటంకముగా ప్రయాణ మొనర్చుటకు పిలువడవలెను. ఈజిప్టులో బ్రిటిషు వారిచే నిర్ణయింపబడిన ప్రదేశమునందు బ్రిటిషువారు నిర్ణయించినంత కాలమునరకు ఆంగ్లేయులు తమ వైస్రాయలు నుంచుకొనవచ్చును. వాయువిమానకాలలు నౌకాలయములు, వైరికాస్థానములును ఈజిప్టు యు సంపాదించుకొనుటకు బ్రిటిషువారికి సంపూర్ణాధికార ముండవలెననిగూడ నందు గలదు.

ఈజిప్టువారు నవంబరు 15 వ తేదీని ప్రభుత్వర మిచ్చిరి. కాలులు విరివిగనున్న ప్రదేశమునందుమాత్రము అచ్చటచ్చట బ్రిటిషువారు తమ వైస్రాయలు నుంచవచ్చుననియు సన్నిప్రదేశములలోను బ్రిటిషు వైరికుల నుంచుటవలన ఈజిప్టుస్వాతంత్ర్యమునకు భంగమనియు నందు చెలిపిరి. విదేశవర్తనపరిశుమలయ బ్రిటిషువ్రాకమినను ద్వారా ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారిని పొందవలెనను బ్రిటిషువారి పరతునకును, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాభి కాధికారుల నియమించు మతునకును ఈజిప్టు వా రధికారముల చెలిపిరి.

మూలస్థానమునందు మాత్రము ఒడంబడికయందు మార్పులేరేందునంతవరకు ఎన్ని మార్పుల విషయమైనను చర్చించుటకు సిద్ధముగ నున్నామని బ్రిటిషు వ్రాకమినను గారు సుల్తాను నకు బాబు వ్రాసిరి.

చిత్తువరతులు

డిసెంబరు 3:—ఈజిప్టు ఒడంబడిక చిత్తువరతులయందొట్టు గలదు: ఈజిప్టును సంరక్షక దేశముగా నెంచగూడదు. స్వతంత్రరాజ్యముగ నెంచవలెను. ఈజిప్టునందు బ్రిటిషువారి హోకమినను రుండును. ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారి నిధివరకువలెనే సొదాను ప్రభుత్వమునకు వైరిక, ఆర్థిక విషయము లొనర్చుచుండవలెను. సొదానునందు ఈజిప్టు వైస్రాయలున్నియు గవర్నరు జేనరలుగారి అధికారముక్రింద నుండును. స్వల్పసంఖ్యాకుల రక్షణకు పూచీపడవలయును. బ్రిటిషు అధికారులకు పింఛను నిచ్చుటకును, వారికి నష్టపరిహార మిచ్చుటకును ఏర్పాటు జేయవలెను.

సి. రాజగోపాలాచారి, ఇ. వి. రామస్వామయ్యరు, డాక్టరు రాజేంద్ర, టి. వి. కళ్యాణసుందరముదలియారు, ఆరణి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి, మార్గమయ్యరు, ఆదివారాయణచెట్టియారు, సుబ్రహ్మణ్యవామనారు, రామనాథక, సింగారవేలు చెట్టియారు గార్లు 5-30 గంటలకు సభకు వెడలిరి. చారిలో సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రి, మార్గమయ్యరు, యక. కృష్ణమాచారియరుగార్ల వైన నోటికలు బారీ చేయబడెను. యల్. కృష్ణమాచారియరుగా రధ్యక్షురవహించి, జరిగినదంతయు చెప్పి వాయుకు లుపన్యసించి వెళుచున్న కారణము చెలిపి, వాయకులను బంధించినయెడల కాంతికి భంగముగలుగనీయమని సభికులవాగ్దానముచేయగోరిరి. కళ్యాణసుందర ముదలియారుగారుగూడ నదేవిషయముచే నుపన్యసించగ వాగ్దానమునకు తన సమ్మతి తెలియజేయుచు వేళలు వేసిరి. రామనాథక, సుబ్రహ్మణ్యనాయనారుగారు ఆదివారాయణచెట్టియారుగార్లు గూడ నుపన్యసించిరి. కళ్యాణసుందరము దలియారుగారు వాయకులకిరిగి మంగళవారములోపల సభికుల గలిసికొందు రని చెప్పి యాలోచనకు పూర్వమే యెల్లరను విదేశ వస్త్రముల వివాదముగించి ఖద్దరు ధరింపవలె నని కొరిగి. ద్వార్యకపాలేముగ ప్రజలు ప్రసంగించుట స్థిరపరచుటకు గాను కానకొల్లపన కమిటీవారిని పారనాయకులు మంగళవారము లోపల కలసికొన గోరిరి.

భారత ఆర్థిక సంఘము

లాహోరు, డిసెంబరు 5:—భారత ఆర్థిక సంఘము తన వారము మధ్యాహ్నము సభికి చేరెను. ఈదినము వారు పునఃం జరమలో తమ విచారణను ప్రారంభించిరి. సంఘాధ్యక్షుడు ఇంగ్లీషుం జపీం తుట్టా గారి తో సహా 10 మంది సభ్యులుండిరి. ఈదినము సాక్ష్య మిచ్చినది పంజాబు వ్యవసాయపు దైర్ఘ్యకు యోగ్యుండుగారు, పరిశ్రమల దైర్ఘ్యకు స్వామిగారు మాత్రమే. విదేశములనుండి వచ్చే దిగుమతులకు సుంకములను విధించుటకు భారతముగరానిచ్చుటయే ఉత్తమమైన పద్ధతి. స్వదేశమును ప్రోత్సహింపవలయుట విదేశ వస్తువులవీధి ఎక్కువ సుంకములను విధించరాదు. సామగ్రి దోచకకపోవు కారణమువలనను, నయముగా రాక్షసిబాగు విశేషము చిక్కక పోవుట చేత నుపాచారాల వేళ మెన్నటికిని పరిశ్రమలకు ప్రసిద్ధిగాంచజాలదు. పాంచాలములో సంరక్షణమునకన్న స్వేచ్ఛావాణిజ్యమే మేలైన పద్ధతి అని వారు తోచుచున్నది. స్వదేశ వస్తువులను విశేషముగ రాయారు చేయుట నా కర్తవ్యత్రయమే. ప్రారంభ దశయందు పరిశ్రమలకు సంరక్షణ ముండుటయే ఉత్తమము కొన్ని సంవత్సరములవరకే ఈ సంరక్షణ ముండవలెను గాని నింతవర ముండగూడదు.

పంజాబులో సంరక్షణమువలన లాభములు సమకూరవు, కొన్ని కష్టములు కలుగగలవు. గోధుమలవీధి, పత్తేక పచ్చు విధించుట వారు జాత్రీగాని ప్తములేదు. ఆర్థికపద్ధతిని భారతదేశమున కంతటికిని నిర్ణయించవలెను. సంరక్షణము నవలంబించినయెడల, పంజాబులో నేరపరిశ్రమ మాత్రము వర్ధిలగుదు. పంజాబులో విశేషముగ గోధుమలు వైరగుచున్నవి గాన, విస్తృతుల కారాగారములను స్థాపించి, బాగుపడుటకు పిలువవలెను. ఇంతవిశేషముగ గోధుమలపంట గల పంజాబు దేశము అస్థిరీయభివృద్ధిమందు విస్తృతులను దిగుమతిచేయుచు చాలకన్యాలుమైనవిషయము. రాష్ట్రీయనివాసుల విశ్వరూప్రవృద్ధి చేయుటయే కాటకమును నివారించుట కుత్తమ సాధనలు అని వ్యవసాయపు దైర్ఘ్యకు టవున్యెందుగారు చెప్పిరి.

పరిశ్రమల దైర్ఘ్యకు స్వామిగారిట్లు చెప్పిరి.

సామాజ్యపు పరతులకు సుంకములు వేయకుండ వాని శేషముగ ప్రోత్సహింపవలెను. వర్తకపరతులకు మాత్రమే లాభ ముండవలయును. సామాజ్యమునందలి వివిధరాష్ట్రముల కొండొరులలో సామాజ్యపు చాణిజ్యబడంబడిలను తేసికొనవచ్చును. సంరక్షణమే నాకీప్తము. పంజాబులోతోలసాములు, ప్లింకటూరులుమున్నగు ఆయుధములు, చమరులు. కాగిరములను నుండుట సాధ్యమైనను. విదేశవస్తువుల నిచ్చుట దేశములోనౌక రహనూచుచుండుట వీలైననందర్భములలో, ఆవస్తువులవీధి వములను విశేషముగ విధించవలెను. పంజాబులోనీశోమం యుగ్మగ్ని కిది ఉద్ద్యవించజేసినయెడల, పరిశ్రమలు విశేషముగ లగుచున్నవి. పరిశ్రమలకు పంజాబులో ప్రోత్సాహముండదు. సుంకములనుసమస్యను పరిష్కరించుటకు భారతముగ కానకమను గావించవలెను. ఇనుము, ఉక్కు, పరిశ్రమలు మైనవి గానెంచవలెననినాకీ దేశ.

నివారణసంఘము తిరిగి రేపు సమావేశమగును.

ఈజిప్టు ప్రత్యుత్తరము

ఈజిప్టువారు ప్రత్యుత్తరమున నిట్లు చెలిపిరి:- విదేశ వ్యవహారములకు ఆంగ్లేయుల సమ్మతి నొందవలెననుట స్వాతంత్ర్యజ్యోతిష్మునకు భంగము. ఈ విశ్వావరణలో నాంగ్లేయువారు సంక్షోభకర్తలై గన్పించుచున్నారు. ఈజిప్టు యాత్రయముల నీవరకు లెంతదూరమును సంతృప్తిపరుపవు.

ఎల్లెన్స్ ప్రభువు

ఈ వరకుల సెలెమాత్రమును అమోదించుటకు వీలులేని ఎల్లెన్స్ ప్రభువుగారు తెలిపిరి. వారు తమ లక్ష్యము దిట్లుగిరి. ఈజిప్టు దేశకాలియను అభివృద్ధియూ, సామ్రాజ్యమునకు లభ్యమగును. ఈజిప్టు దేశ మితరప్రభుత్వముల వారి పలుకుకొని సుందరమైన సుతులు ఇండియా ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలాండు దేశముల ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యము. ఇందువలె 1880 మిలియను ప్రజల భావిక యాధారపడియున్నది సంగ్రామకాలమున ఈజిప్టుదేశస్వాతంత్ర్యమునకు హాని కలిగినప్పుడు దేశము రుద్రవదముగ నుంచబడెను. ఇందులకుగాను, గల్లిపోలి, కేలెస్సు ఈరాకు, ఈజిప్టులలో కేలెస్సుల భారతీయచైనికులను 10 వాతలను మరణించిరి. ఈజిప్టు దేశ మాంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు అవకాశము. ఈ దేశమునై

గిరింత నమృతము గలిగిన దనక సామ్రాజ్యమువారే ఈ విషయమై తగిన శ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలెను ఈజిప్టుదేశ ప్రభుత్వముందు దేశీయులకు పెద్దయుద్యోగము లీయబడును. ఇండియన్ జిప్టు యొక్కన తరువాత మాగ్లలూ దీని చేయబడును. ప్రపంచము దన్ని దేశములలోను విచ్ఛేదకరమగు మూఢజాతీయాదేశముకటి బయలుదేరినది. దీనిని ఈజిప్టునందును ఇతరదేశములందును గూడ ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ నిశాధించెదరు. సామ్రాజ్యముతో సహకారమున ప్రసరించినగాని ఈజిప్టుదేశమున నిజమగు నభివృద్ధి యుండనేరదు. ప్రస్తుతము వారి కీయబడిన సంస్కరణల సుపయోగించుకొనిన తరువాత ఎక్కువ యధికారము లీయబడును.

బ్రిటిషువారు పట్టుదలతో నుండవలెను

డిసెంబరు 1:- లండను పత్రికలు రాయబారములు విఫలమైనందులకు కొంతవిచారము నూరించుచు బ్రిటిషువారు ఈ విషయమున పట్టుదలతో నుండవలెనని వ్రాయుచున్నవి. ఒడంబడిక పూర్తయ్యెనుటకు ప్రభుత్వమువారు యత్నింపవలెను.

అడ్మినిస్ట్రేటరు తిరిగివచ్చుట

అడ్మినిస్ట్రేటరు తిరిగి రాజీయరంగమున ప్రవేశించెదరు. అప్పుడాయన లక్షయోద్యోగమునకు రాజీనామానీయవలసి వచ్చును. వారట్లుచేసినయెడల నాంగ్లేయులు చాల విచారించెదరు.

తైముపుత్రిక

ఈజిప్టుదేశము లోపలిభాగమున బ్రిటిషు సయ్యముల నుంచుకొనుట న్యాయ మనియూ, నందునల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగమనియూ తైముపుత్రిక చెలువునుండెను

జిగ్నూల్ పాపా

డిసెంబరు 4:- ఆంగ్లో-ఈజిప్టువరకులు ప్రచురించుటలన క్రొవయం దంతటను సుదేశము ప్రబలెను. విశేషముగ జిగ్నూల్ పాపాగాని దర్శించగా, యెడంబడిక మరతులు ఏ ఈజిప్టు దేశీయులను, ఎంతమితవాదియైనను అంగీకరింపదనియూ నిందువలన ఆంగ్లో-ఈజిప్టులకున్న భేదము వృద్ధియగుట దప్పవే యెవరొకరూ దనియు నుడిచిరి.

ఇట్టి జాతీయోద్యమమును ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ నిరోధింప తలచినది యెవరొకరూ, పాపాగారు తమను తమ యుద్ధ హాలంబులనుగూర్చియే ఈపద ముద్దేశింపబడినయెడల తాము గౌరవము తమపక్షము వీడమనియూ, ఎన్నికవ్వములకై నోర్చునెడమనియు నుడిచిరి.

సకాదే తైముపుత్రిక

డిసెంబరు 2:- సకాదే తైముపుత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషువారు వై యధికారము తమలో నుంచుకొనునవశ్యకము. సుల్తానుప్రభుత్వము బ్రిటిషువారికి నవ్వమగు విదేశాంగవిధాన మవలంబించినయెడల బ్రిటిషువారు ఈజిప్టుసంరక్షకుల పూచీపడలేరు. హెక్మావినరూగాజి హక్కులను తిరస్కరుటచే రాయబారులు యెడంబడిక జరుగుటకు వీలులేదు. డిసెంబరు 1, దేశసంరక్షణకు ప్రజాప్రతినిధుల అధికార మావశ్యకము. యప్రభుత్వము సుగమూచీ పడనంతవరకును ఏ విదేశీయు దేశమునందున్న తమ హక్కులను అధికారమును వదలుకొన

బాలరు. అల్లెనోరియా అల్లెనులనలన నిట్టి పూచీ య సంభవమని దేశింకి. కాలువలుగల ప్రదేశము నైనికుల ఆశోక్యమునకు తగినదిగాదు. అచ్చట మన సామ్రాజ్య రహదారిని భంగపరచుచిక్కులుగూడ ప్రబలును. ఎల్లెన్స్ గారి నూచనలను ప్రభుత్వము వారనునడింతురు.

నవ్వ పో హారములు.

సంఘమువారి హెచ్చరిక.

డిసెంబరు 3:- నవ్వ పో హారమువారు, జర్మనీ వారు రాబోవు వాయిదాలయల బుణమును దీర్చుటకు గురించి ఏమియు ప్రత్యుత్తర మియ్యకుండుటచే తీవ్రమైన హెచ్చరిక నందిరి.

డాక్టరు కీన్సుగారి యుద్దేశములు

డిసెంబరు 4:- జర్మను నవ్వ పో హారమువారులకు వర్తనములవర కాపు విధానము మంచిగాదనియు జర్మను లిష్టుడు నవ్వ పో హారము లీయబాలనియు తెలిపిరి. ప్రాన్స్ వారికి ఈ కాలమున భవమత్తవునము. రెండువర్షముల తరువాత పరిస్థితులుండునో చెలువుటకు వీలుకాదు గాన జనవరి, ఏప్రిలు మాసములలో నవ్వ పో హారము నీయవలెనని మోచించిరి.

జర్మను రాయబారులు

డిసెంబరు 4:- ఇతరదేశములకు జని బుణమును సంపాదించుటకుగాను జర్మను ఇంపీరియలు ఛాన్సలరుగా లొకరాయబారవర్గమును నియమించిరి. ఇందు గొప్ప బ్యాంకర్లు గలరు.

విల్నా నమన

పోలండు - లిథుయానియా

డిసెంబరు 4:- విల్నా నుగిరించి పోలండునకును, లిథుయానియానకు చాలకాలమునుండి వివాదములు జరుగుచున్నవి. అవిష్కృతు తీవ్రరూపమును దాల్చుచున్నవి. తెలింగోష్టియను పోలిషు వైస్యధిపతి ఇదివరకు విల్నా నాకమించెను. ఇప్పుడాయన రాజీనామా నిచ్చుచున్నాడు. కాని ఈమార్పు నామమాత్రమే. పోలిషువారు రాబోవు జనవరి నెలలో ఎన్నికల జరుప నెంచుచున్నారు. లిథుయానియాల కిది ఇవ్వముకాదు. విల్నా సమస్య నానారాష్ట్రసభవారి యిలావ న గా నుండగాను, దేశము వైనికాధీనమున నుండగాను తెలింగోష్టియగారు నెట్లటలు లిథుయానియావై నధికారమె నెట్లటవుకొని యధీనమున పెప్పుగించెను. వీరిదివరకు రష్యనుమామాయందును ప్లేటు కాన్సిలునందును సభ్యులుగనుండిరి.

మిత్రిమండల

డిసెంబరు 4:- ప్రాన్స్ నారాష్ట్రపతిలలో నొక భాగము బ్రిటిషువారికి వ్యతిరేకముగ పనిచేయుచున్నది. ఒకపత్రిక ప్రాన్స్ వారికింగ్లీషువారి నొనర్చునూపరాశములను పరుగు త్రొక్కుచు ప్రభుత్వమునుండియు నాంగ్లేయులు ప్రాచివారికి వ్యతిరేకముగ పనిచేయుచున్నారని నిరూపించినది. తైముపుత్రిక బ్రిటిషు ప్రాచివారివాదములను గురించి తీవ్రముగ విమర్శించుచు ఇందువలన ఎంటెటి మార్తము భగ్నముగాదని వ్రాయుచున్నది.

అజ్జురకు పత్రిక జర్మనునవ్వ పో హారములు చాల త్రూరములుగ నున్న పనియు వానిని తగ్గించవలెననియు వ్రాయుచు నిట్లు వ్రాసెను. ఎంటెటి వారు జర్మను, ప్రాన్స్, బ్రిటిషు దేశముల వ్యాపారమున కభ్యంతరములు గన్పించుచున్నయెడల ఎంటెటిని తొలగింపవలెను. వ్యాపారము జరుగనియెడల నీ మూడు దేశములును గవ్వములపాలైపోవును. యూరప్రదేశము తరింపవలెననిన ఈ వాల్లదేశములయొక్కయు నార్థికస్థితి బలపడవలెను.

సత్వేంద్ర ప్రసన్న శివప్రభువుగారి రాజీనామాను బాధి సార్వభౌముడు చింతతో నంగీకరించెను.

సర్వారావు పేటయందు నూతనముగ నెలకొల్పబడిన రాజకీయబోధనాశాలను పాఠశాలయొక్క ప్రాధమిక ప్రాధ్యాయ సంఘపు ప్రధాన వార్షికోత్సవ సభ 30-11-21 తేదీ సాయంత్రము 5.30 గంటలకు అసెంబ్లీ గర్భాగారము శ్రీమాత ఎ. వి. శేషచార్యుల గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది.

సర్ హెన్రీడాబ్బు. కె. సి. యస్. వి. కె. సి. వి. ఇ. గారు ఆస్థాన సచివ్యులను రాటి డిసెంబరు 4వ తేదీని పెనుకడ చేరెను.

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

ఆంగ్లో-హైద్రాబదులకు ప్రత్యుత్తరము

ఈనెల 5 వ తేదీ కలకత్తాలో ఆంగ్లో హైద్రాబదులు, ఈ దేశమునందు నివాసము చేర్చుచుకొనిన యూరోపీయములు, తమ సంఘముపక్షమున రాజప్రతినిధికి స్వాగత మొసంగిరి. స్వాగత పురమందలిముఖ్యులములు యాక్రంద పొందవలసినదని. మేము బ్రిటిషువారికి సంభవించుకవ్వముల నన్నిటిని అనుభవించుచున్నామేగాని వారికిగల హక్కులను స్వేచ్ఛ అనుభవించుటలేదు ఈసంస్కరణములనల్ల మాకు కొంత ప్రాతినిధ్యము దొరకినను మా సంఖ్య మిగుల స్వల్పమగుటచే అది అత్యంత లాభకరముగ నుండుటలేదు. మావిద్యావిధానము అభివృద్ధిపచి అందులకు కావలసినధనము రాష్ట్రీయప్రభుత్వములుకాక కేంద్రప్రభుత్వమువారే ఇచ్చుచుండవలయునని కోరుచున్నాము. ఏది ఎట్లున్నను మేము ఎల్లప్పుడు రాజప్రతినిధులవారై యుండెద మని మాకు తెలియజరచుకొనుచున్నాము.

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

మీరు జనసభాసభ్యులను ననుసరించి ఇంగ్లాడునకు సంబంధించినవారై ను ఇండియానుండే నివాసము చేర్చుటకు కొనుటచే యాదేశములతో కూడ అధికమగుసంబంధములు గల వారగుచున్నారు. సంస్కరణముల లాభములను మీరు గ్రహించినందులకు సంతసించుచున్నాను. మీసంఖ్య స్వల్ప మని భయపడ వలసరములేదు. స్వల్పసంఖ్య కల గంభముల హక్కులను ప్రత్యేకముగ గమనించవలయునని సావ్యభౌముడు ప్రతిగవర్నరు నకు ప్రత్యేకపుట లెర్రవుల నొసంగియున్నారు.

మీ విద్యా విధానమునకు కావలసిన ధనము కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు మంజూరు చేయవలసినదనియూ నని మీరు కోరినారు. సంస్కరణములకు సంబంధించిన నిబంధనల తయారు చేయవలసినది యీ విషయము గురించి ఇండియా ప్రభుత్వము వారు సంపూర్ణముగ అలోచించి ఆ అధికారము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకే యొసంగిరి. ఈ సంఖ్యమున గవర్నరుగారు మీకు సంతోషకరముగ ఇట్టి సమస్యల పరిష్కరించెద గని నమ్ముచున్నాను. మీసంఘమునకు సంబంధించిన సమస్తవిషయములందును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సంపూర్ణసానుభూతి కనుపరచెదగని మీరు నమ్మవచ్చును. మీరు ప్రకటించిన రాజభక్తికి మందము లొసంగుచున్నాను

యావద్భారత చేనేతపరివర్ధనము

పాట్నా డిసెంబరు 4:- చేనేత కుపయోక్తము లైన ఉత్తరువుగు పనిముట్లను తయారుచేయువానికి యస్. కె. దేవుగారు రు.1100ల ప్రధానపహుమానము నిచ్చెదనని వాగ్దానము చేసియుండిరి. మైనూరుప్రభుత్వపు చేనేతనిపుణుడు సుదీపకాపుగారుచేసిన పనిముట్లను మెచ్చి, కమిటీవా రీబహుమానమును మైనూరుప్రభుత్వమున కొసంగిరి.

కొన్ని సామాన్య ప్రదర్శక కన్యకులును, పనిముట్లను బంపిన దుకు మదిరాను కంకరావ్రుముల పారిశ్రామిక కాఫలకు పంపిగారు పరకము లిచ్చబడును.

దిగ్విజయ విశేషముగ ప్రజలు ప్రదర్శనమునుబాది, అనందించుచున్నారు. మొదటతలచిన ప్రకారము సహాయనిరీకార జ్ఞానంబులు ప్రదర్శనమును బహిష్కరింపలేదు. వారుకూడ విశేషముగ అనుదినము వచ్చుచుండిరి. హైమా, మైసూర్, ధోళి, హైదరాబాదు, బర్మాపట్టు బట్టు, డక్కా మస్లినులు, కాక్స్ ఫు బూనీములు చాల రమ్యముగా నుండెను. మొదటిరకము రాట్టుములు, వర్గములు ప్రదర్శనమునం దుంచబడినవి. నూర్లమంది ప్రేక్షకులు ప్రదర్శనము వీనిని కాలముగ పరీక్షించు చున్నారు. ఈ ప్రదర్శనము భరితముగ చేనేత వయిల్లు అభివృద్ధి గాక తమకు ప్రదర్శనముయొక్క ఈ ప్రధానోద్దేశమును మోచింతుటకు వారమువద్ద ఒకవైపు నిరుపేదల పాక యొకటి, ఇంకొక వైపు ధనికులపాకయొకటి నిర్మించబడెను. నిరుపేదపాకలా ప్రాచీనవర్గములు, ధనికులపాకలో నవీనవర్గములు పెట్టబయ్యెడెను. రెండుమాడువర్గములను కలిపి పనిచేయుటకు వీలుగట్లు మధ్యరాష్ట్రములవారు స్థాపించిన నూతనయంత్రమున రు. 100 ల పహుమాన మిచ్చబడినది.

వేల్పు యావరాజుగా 80వ ను లికానియలో బనచేరుచున్నారు.

గాంధీ-రవీంద్రులు.

ప్రస్తుతము మహాదేశమున గాంధీ రవీంద్రులెల్లర దృష్టి నాకర్షించుచున్నారు. నే నైతే వారిని చూడలేదు గాని వారి పరిశ్రమితులు ప్రతినిత్యము నన్ను ప్రేమించుచునే యున్నవి. వారిని ప్రతినిత్యము తలచుకొనుచునే యుండును. నేను వారినిగూర్చి చింతించుచు కదియే కారణము. వారితో నాకెట్టి పరిచయమును లేదు గాని నాచెల్లపుడు నాకు కన్నులకు కట్టిన ట్లగపడుచుండును. వారినిగూర్చి వ్రాయుటకు నాకర్హత యిందు వలననే గలిగినది. నేను వారినిగూర్చి వ్రాయుటచేత వారి నామముల నవికము చేయవలెదని నమ్ముచున్నాను.

గాంధీ మహాత్ముడు దనమానుడైన దేశభక్తుడను, పరిశ్రామి. రవీంద్రుడో మహాకవి, వేదాంతి. వీరిరువురికి నది యొక్కటే ముఖ్యమైన భేదము.

షేక్స్పియరును ప్రపంచమున దండరు నారాధితుడు. ఎంత దేశభక్తుడైన అంగ్లేయుడను షేక్స్పియరు ఒక్క అంగ్లేయదేశమునకు చెందిన పురుషునిగ భావింపజాలడు. అట్లే రవీంద్రుడను స్వచ్ఛముగ హైందవుడు కాని బెంగాళి కాని కాదు. ప్రపంచమందరును పూజించుచున్నారు. ఆయన భావములనంతయు అవి యవ్వనవృక్షము మనుష్యులను పవిత్రులజేయుచుండును. ఆయన మనకొక సృజింపబడలేదు. దేవత లాయనను మనుష్యులొక కంఠకు వచ్చసాదముగ నిచ్చినారు.

గాంధీమహాత్ముడు హిందూమతయొక్క పవిత్రుడైన యనుగుప్తుడు. దేవత లాయనను పక్షపాతముతో మనకు చూత్రము వర మిచ్చినారు. “ఓ హిందూవేశమాతా! ఆదుగో నీ యనుగు పుత్రుడు, వేదోక్తుని దేవతలు పల్కిరి. ఆయన స్వార్థత్యాగి. మానవసేవయే ఆయన కావోము. ఆయన శత్రుహృతుడయి మూర్తీభవించిన దేశమాతా స్వాతంత్ర్యదేశతా నొప్పుచుండును. ఆయనయొక్క మూర్తికంటె భావము లెక్కుడు ప్రకాశించుచుండును. భావములు కూడ ప్రతినిత్యము నాయనచేసి చూపుచుండుటచే చూచువారి నందరిని ప్రేమించుచుండును.

ఆయన ముందుగ నభ్యసించి తరువాత బోధించుచుండును. ఆయన యెల్లప్పుడు “నేనును మీవంటివాడనే. నేను మీకు సహాయముచేయుగలను నమ్ము”డనియే చాటుచుండును. మన మందరము సమానమని నమ్మువాండుటచేత నాయన బీద సాదల మనముల నాకర్షించెను. ఆయనమాయలమారి కాదని వారు నమ్మగలిగిరి.

గాంధీగారిని నేను జూడబోయినపుడును నన్నాయన ముద్దిడునని నాకు నమ్మిక గలదు. కాని రవీంద్రుడో నత్కత్తెయందలముననో, హినువత్సర్యతమునై మహాదేశసహితుడుగానో యున్నట్లు కన్పట్టుచుండును. నన్ను చూడగానే యాయన కొంచెము చిరునవ్వు నవ్వినచాలును. నేను భవ్యుడనగుదును. గాంధీమహాత్ముడు మనము- పుత్రప్రాయమున జూచును. రవీంద్రుడు శిష్యప్రాయమున జూచును. అంతియే భేదము.

గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వమువారి కనంతకష్టముల తెచ్చి పెట్టినవ్యక్తుడు. ప్రభుత్వమువారి యానన విప్లవకారునిగ నెంచవచ్చును. వారి కొక్కొక్కపు డాయనను బంధించవలెనని యుత్తేజము గలుగుచుండు. కాని “వద్దవద్ద అట్లుచేసిన మీ పైదేశవల కాగ్రహము వచ్చును”ని వారి బృధయము బోధించుచుండును. కనుకనే ఆయన యింకను స్వేచ్ఛ ననుభవించుచున్నాడు.

ఈపురుషు డిద్దరిస్వభావములును. వారివ్రాతలలోనే కనుపడును. గాంధీ తనభావముల తెలియజేయుటకు మాత్రము తగిన భాష నుపయోగించును. ఆయన యుద్దేశము నెరవేర్చుకొనుట కార్ధాశ్రమగమాత్రము భాష నుపయోగించును. రవీంద్రుడు డిట్లు గాదు. ఆయనకు తక్కువభావములు చక్కనిభాషలో ప్రదర్శించుట యాదర్శము. కనుక భాష యాయనకు అదృష్టము అధారముగూడును. గారడీవాడు మన్ననలో గులకరాయి పాతి, నీరు చల్లి, బుట్టమూత పెట్టి వంత్రముల పరించుచున్నాడు. మూత తీయగా నొక చక్కనిమూడిమొక్క కొమ్మలు ఆకులు నిండి కనబడుచున్నది. రవీంద్రుడు డిట్లే మామూలు పదములతోనే వ్రాయును. కాని వానియందలి భావప్రదర్శనము లింతింతయని చెప్పట కలవియగునా! ఏమి? ఆపుణ్యపురుషుని వేదాంతములో మానవరహస్యము లన్నియు దృష్టిగోచరము చేయు స్వభావ మున్నది. వీరి భావప్రదర్శనముల ప్రపంచమునంతట నాదర్శ తారాగ్రము నారాధింపబడలేవు.

గాంధీగారి తేలి ఆయనశరీరమువలెను బలహీనముగ నుండును, గాని యాయన వాక్యము లెల్లప్పు డాదరింప బడును. సా

భుత్వమే యాయనమహాత్ముడు కారణము. ఆయన చెప్పనది యభ్యుపయోగ మగుటచేతనే భవిష్యత్తును గ్రహించగలిగి యున్నాడు. రవీంద్రుడు గంభీరుడు. గాంధీ సాఫల్యముహాకవి నారాధింతుడు. దేశభక్తుని ప్రేమించుము.

అయితే చదువరులు గాంధీమాత్రమే కాదు రవీంద్రుడు గూడ దేశభక్తుడే యని యనవచ్చును. నిజమేగాని రవీంద్రునికి దేశభక్తి వై సువాసన గాని యసలుసారము గాదు. గాంధీ మహాత్మునికి ప్రపథమును దేశభక్తిని వేదాంతము, మతమును, దేశభక్తిని రంజింపజేయు పె సుగంధములు.

ఇప్పటి కాలపరిస్థితుల బట్టి గాంధీ మహాత్ముని స్వరాజ్య మసాధ్యమై యుండవచ్చును. ఆయనను బంధింపవచ్చును. అదిచూచి దేశత లూర కుండ వచ్చును. కాని ఆయన భావముల నెవరు బంధింపగలరు? ఆయన బోధించుచున్న దేశభక్తి, పరిశ్రమ, సాధుత్వము, ప్రేమ సర్వకాలము లందును వ్యాపింప గలవు. మహాత్ములు నశింపవచ్చును గాని మహాత్మ్య మెన్నటికి నశింపదు.

నవంబరులో ప్రకటితమయిన ‘మోడరెకోరిప్టా’లో సం దీర్శకులు ప్రక్కను మోకరించి పడుకొనియుండగ పార్వతీపర మేష్వరాలు హాయిగ హినువత్సర్యతమునై కూర్చునియున్నట్లుక ప్రతినిత్యమున్నది. దానిని మనమారాధింపగలము గాని తాక జాలము. ఈ ప్రతినిత్యము నాకు గోచరమయినపుడెల్ల రవీంద్రుడు జ్ఞప్తికి వచ్చును.

జపాన్ నిప్పుపెట్టెలపై గాంధీమహాత్ముని ప్రతిమ వేయించున్నారు. ఈరీతిగ హిందువుల భ్రమింపజేయుట జపాను వారికి చాగుగా లెలియును. ఇంక లేకాదు. ఇట్లు యనవలెను నిప్పుపెట్టెపై వేయుటలో నొక విశేష మున్నది. ఇది జపానీయులు గ్రహించియుండకపోవచ్చును. అది యేమన అగ్నివలననే సృష్టము, పెట్టు, వెలుతురు, జీవము మొదలైన వన్నియు గలుగుచున్నవి. మహాత్మునిపై రట్టిజాగ్గితో సంబంధింపబడినది. నిప్పుపెట్టెలో చాలా యధ్యమన్నది. గ్రీకుపురాణ పుస్తకంలో మానవస్పృహ ప్రారంభమందు దేవతలు మనుష్యుల కగ్ని నీయకుండుట, ప్రామితియన్ అనువాడు దేవతాశక్తి నుండి యగ్ని దొంగిలించి మనుష్యులకిచ్చుట, దానితో మనుష్యులు సకలసౌఖ్యసంపన్ను లగుట, దేవతలకు కొపము వచ్చి ప్రామితియన్ నానాబాధల బెట్టుట మొదలైన విషయములు జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నవి. నిప్పుపెట్టెమీద మహాత్మునిపటము జూడగా నాకు పుట్టుచున్న భావములు వ్రాయ నశక్యము.

ప్రతి మానవమందును ౬-వ తేదీ నాకు ముఖ్యమైన శిష్యము పవిత్రవృత్తాంతములు. చేకొనుటకుగాను నాహృదయమును నిర్మలము చేయుచు, ఎదురు చూచుచుండును. తుదకు ‘కాల్ అఫ్ ట్రూత్’ (స్వప్రబోధ)అను వ్యాసము చేరును. చదువగానే ఎంతగోష్ఠిదా య ను నా శ్చ త్య ము న ము ని గి పోవుదును. తిరిగి గాంధీమహాత్ముని “యంగ్ ఇండియా”లోని భావముల జూడగా ఏమి సాధుత్వమా యని యాశ్చర్యము కలుగును.

రవీంద్రుడిట్లు వ్రాసినాడు: “వృక్షములు తమస్వగౌరవమున కిరులపై నాధారపడి యుండనివత్తును నాకు వానిపై సానుభూతి యుండెడితే.” దీనిలో సంకారచంభురమైయున్న ప్రపంచమును రక్షింప నవలించిన మహాకవి కన్పట్టుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు మొలకకు ఖద్దరుమూతము ధరించి సాధారణ ప్రపంచవృత్తిని దీక్షించుచున్నాడు. అసామాన్యపు సత్యముల వెలువరించుచున్నాడు. ఈ యిద్దరు పురుషులను జూడ నాకొకడు త్యాగమూర్తిగను మరియొకడవతారపురుషుడుగ కన్పట్టును. గాంధీరవీంద్రుల గౌరవించునట్లు ప్రపంచమున నేరిని గౌరవింపజాలను. ఇరువురును చిరకాలజీవులగుదురు గాత! వీరిని సం దర్శింపవలెన్న నెచటచూడవలెనో నాకు తెలియును. వెకిమాడ రవీంద్రుని కనుగొందును, ముందుకు జూడ గాంధీని గమగొందును. ఈ యిరువురు పురుషుల గన్న హిందూమాతకి జై! వందే మాతరం! (ప్రాండద్ధరేరం)

ధీర్జీ నగరమునందు సమావేశమగు భాతరకాసన సభలో జనవరి 12, 19, 24, 26— ఫిబ్రవరి 2, 9, 23— మార్చి 2, 9, 23-న తేదీలను అధికారతేదీసభ్యుల తీర్మానములు చర్చి పబడును. జనవరి 17, 31— ఫిబ్రవరి 7, 28— మార్చి 28-న తేదీలను టిల్లులు చర్చింపబడును. ఫిబ్రవరిమాసములో వేల్పు యువరాజు గారు ఢిల్లీకి వచ్చెదరు గాన కాననసభా కార్యక్రమము కొంత నిలుపబడును. మార్చి మాసములో ఆయనయపట్టిచర్చలవలన సామాన్య కార్యక్రమమునకు కొంత అభ్యంతరము కలుగును.

ఆర్యవెళ్ళమహానభ,

విశాఖపట్టణము.

విశాఖపట్టణము, డిసంబరు 6:— డిసంబరు 10-న తేదీని 11- ఆర్యవెళ్ళమహానభ త మృ క సమావేశమగును. శశుక్ రాణిగారు తమభవనములందు ప్రతిగ్రంథులు వసించుట కంగీకరించి నారు. రాజరాజేశ్వరీ నాటక కాలాధికారులు తమ నాటక కాలలో సభ ను జరుపవచ్చునని నెలవిచ్చిరి. తుంటుంబములతో విచ్చేయు ప్రతినిధులకు ప్రత్యేకవసతు లేర్పఱచబడును. 9-వ తేదీకి ప్రతినిధులు విశాఖపట్టణము చేరవలెను. ప్రతినిధి రుసుము ర 2 లు మాత్రమే. నివాసము, భోజనము ఉచితము. అన్ని మండలమువారు విశేషము మంది రాబ్రాధితులు. సభ ఆర్యులు భీలేముగ నుండగలదు. సమావేశాల్లో గలదు. ఏర్పాటు లన్నియు సుగమినవి. అని ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శి విశాఖపట్టణమునుండి మాకు నేడు తంతివార్తను బంపుచున్నాడు.

వాతావరణస్థితి

1921 సం॥ డిశంబరునెల 6-న తేదీ మంగళవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము				
	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము	తేదీ 24 డిశంబరునాటి ఉత్తరము
గోపాలపూరు	82.6	68.1	...	39.90	48.86
విశాఖపట్టణము	82.1	70.8	...	29.50	85.01
కాకినాడ	81.1	66.9	...	39.86	86.72
బందరు	88.1	66.2	...	58.79	88.71
మంటూరు	87.4	64.5	...	80.28	81.11
నెల్లూరు	84.2	66.8	...	84.81	82.08
మద్రాసు	84.4	70.8	0.05	47.28	48.78
హైదరాబాదు	80.7	57.2	...	26.50	80.85
అనంతపురము	88.8	64.9	...	27.95	28.79
బళ్లారి	85.8	60.0	...	26.70	19.70
కర్నూలు	86.0	60.4	...	17.18	25.80
కడప	87.0	68.4	...	86.78	29.59
రెంగళూరు	80.7	51.6	...	85.21	88.77
కోయంబట్టూరు	86.2	65.7	...	18.00	19.89
తెలూరు	85.2	68.0	...	42.12	88.08
శిలము	82.7	66.8	...	45.96	87.44

వాయుభార మంతలను ఒకమాదిరిగా తగ్గెను. కాని రాజధాని యందంతలను మామూలుకంటె కొంచె మెక్కువగానే యుండెను. రాజధానియందు చాల ప్రాంతములలో ఉష్ణము నందు మార్పులేలేవు. అక్కడక్కడ మృతము కొంచెముతగ్గెను. కొరమాండలు తీరమందును, మైసూరునందును, కర్ణాటకమున కొన్ని ప్రదేశములందును, మధ్యమొహము మామూలుగానే యున్నది. దక్కను, దత్తనండలములలో మామూలుకంటె కొంచెము తక్కువగా నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెమెక్కువగా నున్నది. పగటి యష్ణము మొత్తముమీద దామాసాయిని హెచ్చుగానే యున్నది. కొరమాండలు తీరమందును, మల బారునందును, కర్ణాటకమునందును రాత్రియష్ణము దామాసాయిని సరిగనుండెను. సర్కారులలోను, బొంబయియందును మామాయిని కొంచెమెక్కువగా నుండెను. దక్కను, దత్తనండలములు, తూర్పుతీరములందు వాయువునందార్ధరీత కొంచెమెక్కువగా నున్నది. మలబారునందు దామాసాయిని సరిగ నుండెను. మిగిలినచోట్ల తక్కువ. చాలభాగములలో ఆకాశమున మేఘము లుండెవు. కొకమాండలతీరము, మలబారు, కర్ణాటకమున కొన్ని ప్రదేశములలో నొకమాస్తరుగ మేఘము లుండెను. కొరమాండలు తీరమున అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న వానలు గలవు.

దక్షిణమున వర్షము లింకను గురియవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూల్.

మావలాల విజయము

మావలాలంగలు ఖైదీ తప్పించుకొని పాటిపోవుట.

పాలఘాటు దినంబరు 4:— శుక్రవారమునాటి రాత్రి కోయట్టి అను మావలాలంగలు ఖైదీవైద్యశాలనుండి తమస్థితిగా బయటకొనిపోయిరి. పోలీసులు ఏమిలోచన చాల విచారపడుచున్నారు. ఇతడు తుంటురులోచేరి కొంపలను తగులబెట్టెననుమనమిద పోలీసువారిచే ఆరెస్తు చేయబడినది. అతడు మొట్టమొదట ఒట్టపాలెం పోలీసుస్టేషనులో భద్రపఱచబడి, పిమ్మట పాలఘాటు చెరసాలకు తీయడెను. కాకాగృహములోమహాచిక్షాద్యము ప్రారంభమయ్యెను. ఈతంక, ఇతనిపొందామిత్తుని గోవిందక ఎజాతచక్ర అనుననుచు వైద్యశాలయందలి మహాచిక్షగదులలో పెట్టబడిరి. ఇద్దరికి వ్యాధితగ్గెను. వారు మొదటిన్నానమును చేసిరి. 14 వదినము శుక్రవారమునాటిరాత్రి 9 X 80 నిమిషములకు కోయట్టి పడకలో గానబడలేదు. చుట్టుప్రక్క గ్రామములంతటను పోలీసులు అతనిని పట్టుచున్నారు. అతడు సుందర, వామనమూర్తి, గుండ్రని గడ్డముగలవాడు. అధికారులవిచారణ జరుగుచున్నది.

పాలఘాటు శరణాగతులస్థితి

స్వైములకమినవరు నాపుగాలి అనుమతిని బడసి, ఇట్టోరియా సర్వకళాశాలాధికారి ఆర్. హెచ్. నాపుర, నిమ్మకాత్తుధారక సంఘకార్యదర్శి సి.శేషయ్యగారి సహకారముతో పాలఘాటు శరణాగతుల అర్థకస్థితిని గురించి విచారించుచున్నారు. వారిని వాతస్యంతరేఖములకు బంపివేసినట్లుట ఎట్లు ప్రభుత్వంబు నిర్ణయించుట కీవిచారణ జరుగుచున్నది.

మన్నారఘాటు వేట

మన్నారఘాటులో శత్రువైద్యమును బట్టుటకు 800 మంది గూఢాస్థులకు వేటాడుచున్నారు. శత్రువులనేకులు స్వయముగ వచ్చి ఆంగ్లేయులకే సుగుచున్నారను వదంతులు గలవు. శత్రుకోయంతంగర్ ఎచ్చట దాగినో బ్రహ్మకరుక. అతడు చిన్న సేవకబుందమతో తెంకారా సమీపములో దాగియున్నట్లు ప్రజలనుకొనుచున్నాడు.

అధికారుల మార్పులు.

ఉలవకోట తైలస్టేషను, నీళ్ల ఇల్లు కఠించుచుండిన వైనికులు పంపివేయబడిరి. మన్నారఘాటు వైనికులకు తోడ్పడుచుండిన ఎ.డి. కోంటి, వి. సి. యస్, గారు తిరువణూర్ వైదీలను బట్టి మన్నగు స్థలములకు బంపివేయు వనిని మామటకు మార్చబడిరి. ప్రత్యేక వైనిక కానపు దండనాధికారి స్వయయగారు మన్నారఘాటుకు మార్చివేయబడిరి. పోలీసు డిప్యూటీమాజరింటెండెంటుభాను బహదూరు ఆముసావాను బహదూరుగారు కూడ మన్నారఘాటుకు మార్చబడిరి. మన్నారఘాటుప్రాంతములలో ఇంతవరకు 1500 మందికి వైగావిప్లవకాదులు ఆంగ్లేయులవశమైరి. 250 ఖడ్గములు కూడ ఆంగ్లేయులకు దొరికినవి.

కన్ననూరు మావలాలఖైదీల గలభూ.

కల్లికోట, దినంబరు 5:—నిన్న సాయంత్రము 8 గంటలకు కన్ననూరు కేంద్రకారాగృహమునందలి మావలాల ఖైదీలు చెరసాలలో గలభూచేసి తప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. చెరసాల వైద్యశాలలో మావలాలోగులు అదృష్టవశాత్తేను బ్రద్దలను చేసి బయటపడుటకు యత్నించిరి. వారంతట సామాన్యజాతి వోచి పనిముట్లను స్వాధీనపఱచుకొన నుద్దేశించిరి.

చెరసాల అధికారులు అత్యధురముగ అశాంతిని కూపుచుంటి. మావలాల అన్యాయముతో చెరసాలభటులమీద పడగా, వారుఅత్యంతకార్యముతుపాకులనుప్రేల్పిరి. ఇట్లు సమయానికి వారుకాల్పకుండినయెడల మావలాలైదీలందరు కన్ననూరునగరమున కేలచదరము చేసియుండుదురు. తుపాకులకు బాధచేసినందువలన 6 గురు మావలాల మృత్యువొందిరి. కొందరు గాయములను బొందిరి. చెరసాలరక్షకులలో నిద్దరికి గాయములు తగిలెను. తక్షణమే నగరమందలి రిజర్వ పోలీసువారు, 88 వ వాలాబాపదాతులపటాలము చెరసాలకు వెళ్లి కాంతిక్రమములను నెలకొల్పగలిగెను.

ప్రభుత్వప్రకటనము

కల్లికోట, దినంబరు 5:—కల్లికోటలో గంచరించుచుండిన ప్రత్యేకపోలీసుభటులు నలుగురు మావలాలశత్రువులను కాల్చిచంపివేసిరి; 9 మందిని పట్టుకొనిరి. మరికొందరు పోలీసులు చలభూకాసమీపమున 7 గురినిచంపిరి. 2/8 గూఢానుచుండిన

చంపిరి. ఒకతుపాకాని సంపాదించిరి; కొను తుపూకుసమీపమున 4 ఖడ్గములను లాగుకొనిరి. మేలత్తూరునుండి పెట్టతూరువరకు 8 గ్రామము లందలి మావలాలశత్రువులు స్వయముగ వచ్చి, ఆంగ్లేయులవశమగుచున్నారు. నిన్న, ఈదినముమార్తము 1804 మంది శత్రువులు వైనికులవలన మైరి; ఒక తుపాకీ, 764 ఖడ్గములు వైనికుల కిచ్చివేసిరి. పేరింతలచున్నా సమీపమున 310 మంది శత్రు వైనికులు లోబడిరి. నీలంబూరు సమీపమున చిక్ కాకోన్ శత్రువులను వెకకనాగెను. వందూరులో 4గురు శత్రువులు చంపబడిరి. 8 ఖడ్గములు, 80000 పానులధాన్యము ఆంగ్లేయ వైనికులకు దొరకెను. అయ్యకోశులో 1500 మంది శత్రువైనికులు తమంతటావే వచ్చి ఆంగ్లేయులకు లోబడిపోయిరి. వారు ఆంగ్లేయులకు 8 ఖడ్గముల నిచ్చివేసిరి. బేళూరునది దక్షిణ తీరమున మరికొందరు శత్రువైనికులు ఆంగ్లేయులకు లొంగిపోవుటకు బయలుదేరినప్పుడున్నట్లున్నది. నిన్న మన్నారఘాటులో 525 మంది శత్రువులు ఆంగ్లేయులస్వాధీన మయిరి. వారు 9 ఖడ్గములను తెచ్చి ఆంగ్లేయవైనికులకు బిప్పించిరి.

మావలాలఖైదీల మరణములు.

ప్రభుత్వనియమిత సంఘసభ్యుల కశారవము.

పాలఘాటు, దినంబరు 4:— పోదనూరు స్టేషనులో విచారణ ముగిసిన పిమ్మట, స్వైముల కమినవరు గౌ. ఎ. ఆర్. ఎస్. నాపు వి. సి. ఎస్. గారు మొట్టమొదట మెయిలులో మదరాసు నగరమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

తిరువర్తీమనులోనున్న మోణుల పెట్టె నెం 2111 కు సుపరిశోధించుటకు విచారణసంఘ సభ్యులు నాపుగారి నెలపు పొందిరి. అంతట మండే కామయ్యరు, కృష్ణవర్మ రాజుగారి లిరువురు రాత్రిమెయిలులో కల్లికోటనుండి తిరువరుకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. కమినవరుల తరపున పెట్టెను పరీక్షచేసి పరిశోధించుటకు వారి నెం బడి టి. సి. అనంతరామయ్యరుగారు వి. ఎ. సి. ఇ. అను గొప్ప ఇంజనీరు కూడ వెళ్లిరి. కూహ్ని కృష్ణకనాయరు పెట్టెను ప్లాటుఫారము మీదికి దెచ్చుటకు స్టేషన్ మాస్టరు నెలపు బొందెను. అనంతరామయ్యరుగారు రంతట పెట్టెను కొలతలు వేసిరి. నైరకాననపు దండనాధికారి ఈ లోపల 100 మంది ప్రజలను సమూహముచేసి ఆ పెట్టెలో నెక్కించుటకు సంకల్పపడ్డెను. వారందరు హిందువులు. రామయ్యరు, కృష్ణవర్మరాజుగారు ప్లాటు ఫారము మీద పెట్టె ప్రక్కన నిలిచియుండిరి. 1711 నెంబరు పెట్టె యొక్క ఒక గదిలో 12 మంది ప్రవేశించి ప్రవేశించకమునుపే దక్షిణఇండియా రయల్స్ బ్రాఫీక్ ఇన్స్పెక్టరు ఎ. హెచ్. రీవుగారు ఏదికనుండియో పరుగిడివచ్చి ఆరయులు పెట్టెను ముట్టిన వారి నందరిని ప్రాసిక్యూటు చేసెదనని బెడరించిరి. విచారణ ప్రారంభించిన మొట్టమొదటి తోజాన ఇతడు సాక్ష్యము చెప్పియుండెను.

స్వైములకమినవరు ఆజ్ఞతో నిట్లు చేయుచుంటిమి అని కూహ్ని కృష్ణకనాయరుగారు సవాలుచే ఇచ్చినను, రీవుగారు అమాటలను వినకుండ, కోపావేషితులై, కమినవరులలో నొకరిని నోటికి వచ్చినట్లు దూపించి, అనమానపఱచిరి. రామయ్యరు, కృష్ణవర్మగారు లంతట తిరువరునుండి బయలు వెడలుచు, గవర్నరు ప్రభువునకును, నాపుగారికిని తమకు జరిగిన అవమానమును గురించి తంతి వార్తలను బంపిరి.

రయల్స్ బ్రాఫీక్ ఇన్స్పెక్టరుగారి ఆహంకారములను ప్రజలు కాల ఆగ్రహపరులై యున్నారు. ఇంక నేమిజరుగునో చూడవలయును. (డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు ప్రతీక కొకవిశేషముడు వ్రాసెను.)

విచారణ పూర్తికాగానే, ప్రభుత్వనియమిత విచారణ సంఘాధ్యక్షుడు నాపుగారు మదరాసుకు బయలుదేరివుల్లిరి. సాక్ష్యములనుగురించి చర్చించుకొనవేడికను వ్రాయుటకు ఆతడును, ఇతరసభ్యులను 6 వతేదీని హుజూరు కచ్చేరిలో సమావేశమగుదురు.

పశ్చిమ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘము

నందిగ్రామతాలూకాలో ప్రచారము

12-9-21 తేదీ సమావేశమైన పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ సభలో ప్రతిజ్ఞా కంఠసంధ్యకున్న మాసమునకు పదిరోజులు ప్రచారముచేసి జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యశాసమునకు రిపోర్టు పంపవలసినదిగా తీర్మానమైనదై జిల్లాసంఘసభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిన వారిలో చాలామంది గౌరవ ప్రచారకులుగా మిక్కిలి పట్టుదలతోను అతిశ్రద్ధతోను, పనిచేయుచున్నారు. ప్రతిరోజూకూ, తీరముకు నియోజింపబడిన ప్రచారకులు యుండి యున్నప్పటికి జిల్లాకాంగ్రెసుసభ్యులకు ఎక్కువ పలుకుబడి యుండుటచేతను స్వదేశీ పుస్తకము వ్యాపింప చేయుటే వారి ముఖ్యపుద్దేశము గనుకను ఎక్కువ ప్రచారము వారివలననే జరుగుచున్నది.

18-11-21 తేదీని జిల్లాసంఘసభ ఉయ్యూరు గ్రామములో సమావేశమైనప్పుడు 21-వ నంబరు తేదీనుండి నవంబరు మాసాంతమువరకు నందిగ్రామతాలూకాలో సభకు వచ్చిన సభ్యులందరును కలసి ప్రచారము సులభుటకు తీర్మానించినదై మైసది. మునగాలపరగజారప్ప నందిగ్రామతాలూకా యంతయు పండ్లండుభాగములుగా భాగింపబడి ఇద్దరు లేక ముగ్గురికి గ్రామముల సమూహము ప్రచారము చేయుటకు యియ్యబడెను. ఆలాగున నియమింపబడినవారందరు 21 వ నంబరు పుడయం మోటారు మీదను, ట్రైలుమీదను వారివారికి నియమించిన ప్రదేశములకు బయలుదేరిరి. వారు పాదసంఘములు నెలకొల్పియు, ఉన్న సంఘములు అభివృద్ధిపఱచియు, పుడ్యపాననిషేధము విషయమై కులకట్టపాట్లు ఏర్పరచియు, అస్పృశ్యతా రోషమునుగురించి ప్రజలకు విపులముగా బోధించియు, స్వదేశీవస్తుధారణను గురించియు, ప్రబోధము ప్రజలలో కలుగజేసి 1 వ డిసెంబరుకు బెజవాడకు తిరిగివచ్చిరి.

ఈ ప్రచారమునల్ల ప్రజలందరు మిక్కిలి పట్టుదలతోను అతి పుత్సాహముతోను పున్నారు. పంచములు ముఖ్యముగా గాంధీమహాత్మునికి తిర్తి నేతపరిశ్రమ అభినందించేసి జీవోపాధి కలుగజేసినందుకు అనేక వందలకేరములు ఆర్పించుచున్నార.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాసభ్యుల సభ 9-12-21 తేదీని పెను గంచికోట గ్రామములో సమావేశ మగును. సభ్యులందరు తప్పక విచ్చేయవలసియు.

గన్నవర తాలూకా గ్రామపాలకుల

ప్రభుత్వసభ

ఈ సభ యానెల 1 తేదీ గురువారమున మ-రా-శ్రీ నెలివుల సీతారామయ్యచేదీగారి భవనమున తాలూకానుండి వచ్చిన 16 ప్రతినిధులతో శ్రీ కేశవశర్మ గ్రామ మునకులుగారిను మ-రా-శ్రీ జాస్తి శాశుమావణంగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయి యానెలసభ తీర్మానములను వేసిరి. సభకు పోలీసు వారును సబ్ కమిషనరీలుగారును హాజరుయిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు వివరానిర్ణయకరములను యెవరు వుండకూడ దనువలెలో బుండిపడి నేను నవీమిచ్చివేయు జ్ఞాపకము వుండునోనల నినదని తేజవేసిరి. యానెల సభ్యులమార్తము చలింపక తమ కార్యమును కాంతముగ నె సువేళ్ళుకొనిరి.

తీర్మానము:— 1 ఇదివరకు అనేక సంకల్పరముల నుండి గ్రామపాలకుల యస్థితితోగొనించుమియమై సభలో తీర్మానములు కాచించియున్నట్లును పంపియు రాయవారములు జరిపియు దొరకనమువారికి గుర్తువిధముల విన్నవించినను మన మొకటి అన్నియు అన్యాయకరము లగుటయేగాక భారతీయులకు సహభివృద్ధియొన అతిభివృద్ధివాదిభాషమును మన గ్రామ పాలక సోషియల్ అగ్రిరిండివార నే కారణమున కొందరిని, సహాహుదాలసభకు హాజరుకా లేదనే కారణముతో కొందరిని ప్రభుత్వమువారు పన్నెండు తేదీనదానికల్లను దీనినిబట్టి చూడగా తన విచ్చిన భర్తవీరవమునకు క్రకరమయగా అటంకము కలిగి చుచున్న యాప్రభుత్వసేవను అఖిలభారత మహాసభవారి ఆదేశము ననుసరించి విసర్జించుటకు యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. గ్రామపాలకుల పునోద్ధృతికి అత్యంతవశ్యకమయ్యగ్రామ పాలకవర్గము ప్రతి గ్రామపాలకునును వందాదారుగజేరియు గ్రామపాలకుల తరపున స్థాపింపబోవు ముద్రణాయంత్ర ప్రతి స్థాపనకు ప్రతివారు పాటాలు పుచ్చుకొనియు సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు యాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

3. గ్రామపాలకులకాన్ఫరెన్సు నెం 195820 వ డిప్రకారం గనుంచి ప్రభుత్వోన్యాయము సప్లములు మానవలయున అట్టి యాసభవారు పూర్తిగా నిండించుచున్నారు మొదలగు తీర్మానములు చేసి రాత్రి 7 గంటలకు సభను ముగించిరి.

పశువుల పెద్దరోగమును, పశువైద్యశాఖవారును, ఒక రైతుయొక్క అనుభవము.

(ప్రచురణ శాఖవారు ప్రచురించిన పత్రిక.)

కర్నూలు జిల్లాలోని కోవెలకుంట్ల తాలూకాలో ఉన్న గుండుపాపాల గ్రామమునందు ఆర్. నువ్వారెడ్డిగారు పశు వైద్యశాఖవారు మన దేశానికి యెంత మేలు చేయుచున్నారో ఈ దిగువను చెప్పిన ప్రకారము సాక్ష్యమిస్తున్నారు:

"మా గ్రామములోని పశువులలో పెద్దరోగము (మసరరోగము) చాలా ప్రబలియింపడమును మేము దానిని గూర్చి నందియాలో నున్న సర్కారువారి పశువైద్యశాలాధికారులకు తెలియజేసికొనినాము. అప్పుడు వారు మాకు దయచేసి, ఆ రోగము వచ్చియుండిన 10 పశువులను పరీక్షించి చూచి, వాటికి కావలసియుండిన మందును వాటి యజమానులకిచ్చి ఆమందును ఎట్లా ఇవ్వకాండవలసిందో చెప్పిపోయినారు. ఆరోగము మెట్టు మొదటిసారి వచ్చియుండిన పశువులలో 2 మాత్రమే చనిపోయినవి. తక్కిన 8 దిన్ని పూర్తిగా బాగుయినవి.

"పశువైద్యుడు మా గ్రామము నుండి వెళ్లిపోయిన తరువాత మళ్లీ 20 పశువులకు ఆరోగము కనిపించినది. అప్పుడు మేము దానినిగూర్చి నందియాలోనున్న పశువైద్యుడయినసలు అసిస్టెంటు డక్టరుకు వివరించి పంపించుకొనినాము. ఆ 20 పశువులకును ఆయన మందిచ్చినాడు. వాటిలో 14 పశువులు బాగుయినవి. 6 మాత్రమే చనిపోయినవి. అంతట ఆయన ఆరోగము ఎప్పుడును వచ్చియుండని 100 పశువులకు టీకాలు వేసి వెళ్లిపోయినాడు.

"అట్టికాలు పశువులయొక్క గంగడోలు వైగా వేయ నందున, అక్కడ మాత్రమే మరునాడు కొంచము వాచినది. రెండవనాడు ఆవాపు యానెత్తు గంగడోలులోనికి వచ్చినది. కాని మూడవనాడు ఆవాపు రగిపోయినది. ఈలాగున టీకాలు వేసిన 100 పశువులలోను ఒక్క ఎద్దుకుమాత్రమే రెండు మూడు దినాలయిన తరువాత ఆ రోగము కనిపించినది. అందువల్ల ఆఎద్దు ఒకటి రెండునాళ్లు గడ్డిని తినలేదు, నీళ్లున్న తాగలేదు; కాని మూడోనాటినుండి నెమ్మదిచి బాగాడన్నది. తక్కిన 99 పశువులకును ఆరోగము రానే లేదు. అవనిన్ని బాగావున్నది.

"టీకాలు వేసిన మరునాటినుండిన్ని అవిడను వ్యవసాయపు పనులకు వాడుకొనవచ్చునని ఆపశువైద్యుడు మాతో అని నాడు. కనుక రయితలు ఆలాగుననే చేయుచున్నారు. ఆపశువులకు ఏజబ్బున్న రాత్రులు, అవి ఇప్పటివరకును సురక్షితము గానున్నవి.

"మన రోగతనమువారు అన్ని జిల్లాలోను అనుకూలమైన స్థలము లనేకములలో పశువైద్యులు చేయడానికి ఆస్పత్రులను స్థాపించియున్నారు గనుక, అన్ని గ్రామములలో నుండే పశువుల ఖాయందులున్న తమ ఊరిలో ఈమసర రోగము కనిపించినవెంటనే దానినిగూర్చి పశువైద్యశాలాధికారులకు తెలియజేసికొనిన పక్షమందు, పయన చెప్పిట్లు వారి గ్రామాలకు ఒక పశువైద్యుడు తక్షణమే వెళ్లి ఆరోగము వచ్చియుండిన పశువులకు మందిచ్చి, ఆరోగము రాని పశువుల కన్నిటికినీ టీకాలు వేస్తాడు.

"టీకాలు వేసిన పశువులకు ఈరోగము వ్యాపించదు. ఇది నేను కర్నూలు జిల్లాలోని కోవెలకుంట్ల తాలూకాలోనున్న గుండుపాపాల గ్రామములో నాకన్నులార చూచియున్నాను.

"ఈ పశురోగములకు ఆస్పత్రుల బోషధములు ఇక ఇష్టం (టీకాలు) చేయుట చాలా శ్రేష్ఠమని నా నమ్మకము."

టీకాలు వేయని పశువులకు ఈ భయంకరమయిన పెద్ద (మసర) రోగము వస్తే అది నూటికి ఆరవై చొప్పున చచ్చిపోయి, గనుక మన రయితలందఱును పంజనచెప్పిన సలహా ప్రకారముచేసి ఈరోగము తమఊరిలోకనిపించినవెంటనే తమకుకావలసియున్న సహాయమును చేయమని తహసీలుదారుని గాని, లేక తమకు సామీప్యముతో నున్న పశువైద్య శాలాధికారులనుగాని స్వయంగా ఆడుగడతెను.

ఈ రోగమును గూర్చి పశువైద్యశాఖవారు ప్రచురించిన నాలుగో సంఖ్యగల పత్రికలో ఎక్కువగా తెలియజేయబడి యున్నది. ఆపత్రిక కాకతెనంటే ప్రచురణశాఖవారికి వ్రాయండి. అప్పుడు అది మీకు ఉచితముగా పంపబడుతుంది.

కాగెంను అధ్యక్షుడు

సి. ఆర్. దాసుగారి సందేశము:

దేశీయమహాసభ దేశమును శతపరచుకొనినదానివల్ల, ఆసభ ప్రాముఖ్యతను నిర్ణయపరచుకొనినదానివల్ల చెప్పి యుంటిని. దేశములో ఎచ్చటైనను దౌర్జన్యము జరిగినప్పటికిని మనము వానికి బాధ్యులమయ్యెదము. కాంగ్రెసుసభ సంతోషము వాపించని తావులను మాత్రము వదలివేయవచ్చును. మాపీకాల విప్లవముతో మనకు సంబంధమేమియులేదు. కాంగ్రెసు ఖిలాఫత్ ప్రచారకులను దౌర్జన్యహిత మగు సహాయోద్యమ సందేశమును ఆప్రాంతము లందు వ్యాపింప చేయ నిచ్చియుండినవో యీ కల్లాలము సంభవించియుండదు. కాని బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులసంగతి వేరు. ఈబాధ్యుల యందలి నూత్నతను మనము బాగుగ గ్రహింపవలెను. 'నేనిదివరలో' దీనిని చెప్పియుంటిని గాని దాని ప్రాముఖ్యత బాగుగ గ్రహింపబడలేదు. దౌర్జన్య రహిత అసహాయోద్యమము జరిగి యెండిన దందుమా? అట్లైనవో జనసామాన్యమువై కాంగ్రెసుకు అధికారము గలదని వ్యక్తము కాగలదు. అదియే ఉద్యమవిజయము నకు నిదర్శనము. అట్టి కారము సాగుచున్నంతవఱకు జయము కలుగును. దానికి భంగము కలిగినప్పుడు అవజయమే వీనిని జట్టియే అధికారవర్గ బాధ్యతను కూడ నిర్ణయింపవలెను.

ప్రభుత్వమువారు దేశీయులు తమ అధీనములో నున్నదని వాదించుచున్నారు. పశుబల ముపయోగింపబడుచున్నంతవరకు వారివాదము అంగీకరింపబడదు. ఈ పశుబలమే వారికి మూలాధార మైతే నిరంతరబాధికారవర్గము నశించిన దని నిరభ్యంతరముగ చెప్పవచ్చును. నేను భగ్గవంతునిగూర్చి మాత్రము ఇచ్చట చర్చించుచున్నాను. గాంధీ మహాత్ముడు అల్లరులకు బాధ్యుల తానే అని చెప్పట ఉద్యమపజయమును అంగీకరించుట అని మనపాలకులు ఎత్తిపాడుచుచున్నారు. అవమానము ఎప్పుడును పొరపాటునైనను అసత్యమును పల్కచాలకు. జాతీయసభవారు దేశమును శతపరచుకొనుటలో ఏమైన దుష్టలక్ష్యమును చూపినవో దానిని మన మంగీకరింపవలెను. ఆప్రమాదమును మన మంగీకరించుచున్నాము. ఇట్లే బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులపట్టి అధికారవర్గముకూడ అవజయము కాంచినదని రుజువగుచున్నది. నిజమైన సారాంశమిదియే! నేనిదివరమును దేశీయులు చక్కగ గమనించెదరనియే తిరుగ చెప్పుచున్నాను.

స్వరాజ్య సంరంభము ప్రజలకు శతపరచుకొనుటయే. ఇప్పుడు భారతదేశములో రుండు పక్షములవారును విరుద్ధముగనుండి సంఘర్షితిలో నున్నారు. దేశీయసభవారు దేశము మాదనుచున్నారు. అధికారవర్గము తమదనుచున్నారు. మనము చెప్పనది నిజమే వారు చెప్పనది నిజమా? భావిసంఘటనములే యీ ప్రశ్నలకు తగు పుష్కృతర మియ్యగలదు.

ఆయుర్వేద శాస్త్రోపయములు

కర్ణరోగములు.

(నారాయణం శేఖరచార్యులుగారు.)

కర్ణరోగము లనేకములు గలవు. అందు కొన్నింటిని వివరించెద. చెవిపోటు చెవిలో గుడగుడకప్పుని గలుగుట, చెవుడు, చెవిలోనుండి నీరుగాని లేక చీముగాని ప్రవించుట, దురదగ నుండుట గురించి విస్తారముగ వేరుట పురుగులు పుట్టుట (కనబడ నట్టిక్రిములు) మొదలగునవి మాత్రమే కాక వాపు నొప్పి మంటలుగ నుండుటగూడ గలుగును. చెవుల కాభరణములవలనను చర్మమువై గాయములవలనను కొన్ని రోగములు గలుగవచ్చును.

కొన్ని నాదోతిరక్కర్ల చురగ్యతోప సాగర్తమశ్చక్రకణంచ వాతాత్ || చరకము

తా || వాతసంఘములవలన చెవియందు నాదము, ఎక్కుటముగ పోటు చెవియందలి గుమిలి శోషించుట, లేటగ ప్రావము, చెవుడు, గలుగును.

చెవిపోటు.

చెవిపోటు నరములవల్లను మరువులవల్లను చెవివాపులవల్లను పుట్టవచ్చును. ఈ పోటు తటస్థించును. అనయముందు నోరు తెరచునపుడు భోజనము చేయుటలో నమలునపుడును, కలుగును. ఇదియునుగాక, చెవిపోటు, చెవియందు బలవగు నాభరణముల ధరించుటచే నేని, అభిఘాతముచే నేని

దుద్దుటవల్లగాని రక్తపిత్తములు ప్రవహించి చెవియొక్క చర్మమువై నీలము లేక ఎఱుపుగల వాపును గలుగజేసి దానివలన మంట పోటు గలుగును.

చెవుడు.

చెవిలో మెట్టయందు వాపువల్లనున్న నరముల బలహీన నభివృద్ధినున్న, గుమిలి విస్తారముగ యెరుగుటవల్లనున్న, చెవుడు సంభవించును. మరియు కొన్ని తీవ్రజ్వరవ్యాధులవలన గాని దేహముందు రక్తక్షీణతవలనగాని మనస్సుంకటమువలన గాని నీటియందు విస్తారముగ మునుగుటవలనగాని చెవిగూబకు గొప్పతనము సోమనట్టి పాలు చేసినను చెవుడు కలుగును. వాయువు కఫముతో గలసిగాని గలయక కాని శబ్దవాహినీశ్రోత స్థుల నడ్డగించుటవల్లను, చెవుడు గలుగును.

కర్ణమునుండి ప్రవించుట

కర్ణమునందు దెబ్బ తగిలినట్లగుచు లేక నీళ్లయందు మునిగి మునుగుటవల్లగాని లేక చెవిలో జనించిన విద్రుధి వండుటవలనగాని వాతము ప్రవహించి చెవిలోనుండి వచ్చుచీము కారును. పశువునన్నెగల చీము వచ్చుచుండిన నొప్పి తగ్గును.

కర్ణరోగాభివృద్ధికి కొన్ని కారణములు

కర్ణరోగములు గూబకు బయటనుండి తోపలికి ప్రవేశించు చెడుపదార్థములు గూబకు నిండించుటచేత రోగాభివృద్ధికి ఒక కారణము. కర్ణరోగమునుండి బాధపడుచుండు ఎవ్వరికైనను ఎట్టి గాయము తగిలినను కిరణ్యునిద తీవ్రమగు దెబ్బ దగిలినను నీళ్లయందు కలువారు స్నానమాచరించుటకు మునుగుచుండుట వలనను అభివృద్ధికి కారణము లగును. మరియు చెవియందు పురుగుల బాధచేతను, ఈగలు చెవియందు వ్రాలి దిన్నగ్రుడ్లను పెట్టుట చేతను, కర్ణరోగములు పెంపగుటకు కారణము లగుచున్నవి.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేదయునాసివికీర్తనలు

1. చెవియందు లావణిభాగమునకు సంబంధించినను చెవియందు చీము ప్రవించుచున్నను వేదనీటితో విచారించేముట ముఖ్యవిషయము. శుభ్రము చేసినతరువాత చెవికి సోమనట్లు గుగ్గిలము పొగవేసి తేనె రి, 4 చుక్కలను వేసిన వెంటనే గుణమిచ్చును. దినమునకు రెండు పర్యాయములైనను విచారించేయించి శుభ్రముగ నుంచుట శ్రేయస్కరము. విచారించేసినతరువరి బోరిక్ ఆసిడ్ను వేసి దూది బెట్టుట మంచిది. గుమిలియుండిన రాత్రి పరుండబోవునపుడు 2 చుక్కలను గ్లిసేరునువేసి తెల్లవారగనే వేదనీటితో విచారించేను. మరల రెండుబొట్లు వేసి 2. చెవిపోటు, దిమ్మ, ధ్వని, చెవుడు తీవ్రమగుగాలి చొరబడుటచేతకలిగిన, నూనెయందు ఉల్లిపాయ కాని అనూనెబొట్టు 4, 5 వే గుటవలన వందిగుణము ఇచ్చును. లేదా ఉప్పుతోగాని వెచ్చకల్లతోగాని చెవియట్లుగా చివిన మంచిది. విడివిడకప్పుడు వారికి వైరోగములు తటస్థించిన విశేషమునకు మందు గైకొనితరువాత క్విన్లోను వరుసుబట్టి దీసికొనుటవల్ల గుణమియ్యగలదు. 3. చెవియందు పురుగులు కలుగుటవలన వచ్చుబాధ మాన్పుటకు ఉదయము సా మధ్యము 3, 4 చుక్కలు ఆనూనె, చెవిలో వేసిన మంచిగుణ మిచ్చును. కర్ణరోగములకు సుపయోగించు నూనె లన్నిటిలో ఆనూనె మిక్కిలి శ్రేయస్కరము.

4. జలేడుకెన-plant (Calatropis gigantea) పండ్లపాడిన పచ్చటి మాకుల చెంట్టి ఘృతము కొంచెము రాచి కొద్దిగ ఇంగుళపాడిని ఆయాకులవై చల్లి నిప్పుమీద వచ్చుతేసి పండిన కొద్దిగ రసమువచ్చును. ఆరసముయొక్క 3, 4 బొట్లు రెండుమూడు దినములు వేసిన, చెవిపోటు చీము కారుట మొదలగురోగములు మిక్కిలి త్వరితముగ గుణమగును.

5. కర్ణరోగములకు పుషయోగించు బోషధము ఎట్టిదైనను కొద్దిగ ఆపుపంచిముతో మిశ్రముచేసి యుపయోగించిన ఆత్మాశ్చర్యముగ గుణము నిచ్చుట నిశ్చయము.

తామర తయిలము

రాజారాణిగల డబ్బాలో ఉండును. నెల 0-6-0.

ఒక్క మా తామరతయిలము డబ్బాకు అద అజాలకు కొని నాలుగయిదు సాయలు రావలెనుదల మీ తామర తయిలములకును. నూనెనుకానియెడల మీ అద అజాల కిది తీసుకొనవచ్చును.

రాజారాణిగల కొమ్మకు చూచి కొనుట మంచిది.

అమ్మతాంబనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిజేయును
మేహవాత వ్యాధులను బోగొట్టును
అగ్నిభయమును బలహీనములను అణచును
పాండురగోగులకు మంచిది
గుండెదడవను నివారణ జేయును
గర్భ కారక ములనుదరమును
బాలరకు గర్భిణిలకు నుత్తమము
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
సరములకు శక్తిని పెంచుచును
విద్యార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణశక్తిని పెంచుచును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కాసరోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
హృదయరక్తములకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బుకరోగులకు మిగుల హితము
తెల బుడి 1-కి రూ. 3-4-0.
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, అచారప్పనగర్, జి.టి. మదరాసు.

తండ్రిలాసము:— (మం)
కంటిట్ - మదరాసు.

అమృతము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులను,
వాపసు ఇచ్చినపుడు కొనివైకము యివ్వబడును

ఉమిడి - రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను సరిమైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుండును. తయారున
లేనివాటిని అతి శ్రేష్ఠముగ అద్దవలెను తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అద్దవలె యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మానమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను నెకరోగమునకు మౌళికము

పథ్యములేదు. వివిధారితో పనిలేదు
ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూడు
విధముల నెకరోగమును మూడు పూ
టలలో మాన్యును. శ్రీలకును
పాణ్యులకు కూడ ఇది రాజౌధము.
ద్రవ్య 1-కి తెల 2-4-0

1 చందినీ (మలయచందనమున కనుసానము) బొమ్మ 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్రలు మూటగట్టుచున్నది. వా
రములు తెలుగులో నున్నవి. తెల 1-కి 0-8-0, దళను 2-0-0
ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను
నాలుగింటికి రమ్మవలె గోరువారికి పోస్టుచీట్లు అధికముగను.
ప్రతియింట నుండవలెనని. కొలదిప్రకారము యిచ్చును. (126)

గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి).

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము

చరక సంహిత - రసాయన ప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాన,
శ్యావరోగములలో మహామధము. స్వగర్భంగమును
బోగొట్టును. శ్యావరోగములలో ఉండే రోగములను
బోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. ప్యాక్షోగమును బో
గొట్టి బలము గలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ
మీదను, మోకాళ్ళకుమీదను పుట్టినవచ్చులు, పొక్కులు)
బోగొట్టును. (మంగళ)

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము మూత్రములనుండే దో
షములను బోగొట్టి, మూత్రమును కృత్రపరచును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము శుక్రములనుండే దోష
మును బోగొట్టి ధాతువృద్ధిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము యీనించినవారలకు పుష్టి
నిచ్చును. గాయము చేత కృశించినవారలకు బలము గలి
గించును. వృద్ధులయొక్క ముసలికనమును బోగొట్టి నవ
యావనము నిచ్చును. బాలరకు కఠినము పుష్టిని గలి
గించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము - రసాయనము.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.

10 కులముల తెల రూ. 1.
40 కులముల తెల రూ. 8.

డాక్టరు ఆనంటి లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. యం.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
19 హార్నిస్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు మదరాసు
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

“అమృత భిషివ్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కరముగ
ఇది చూచుకొనుటకు వాతము, పుట్టిన శక్తి, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అపునరుచులేదు, ములభమైన తెలుగులో (వాడ
బడినది. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. తెల 1 రూ.
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారగు ఆర్. జానాబాబారావు
పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసినది. “రాగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భిషివ్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము
కలిగించునని నా నిశ్చయము.” పుస్తకమును వలయువారు
డిగున చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
కోడలం, వికాసకట్ట, జిల్లా

కావలెను
మా జగత్ ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి పదనమంజరి మాత్రలను
విక్రయించుటకు కన్ వానర్లు, ఏజంట్లు
కావలెను.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చీనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టర్)
తెలవెండుకలకు నూతన పొందర్మమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు
తగిన కృత్రిమతయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. శరీరములకు శక్తి
వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడును చాలవలదనమును కలిగించును. పని మొద
గుటకున కండ్లకు కలుగు మురియును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును
కామినియా ఆయిలు తెలవూరి అన్నిటిలోనూ శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషు
లకును, పెద్దవారికి మహాభారతము మొదలగు విషయములు.
నేను వీని నుపయోగించుచున్నాను.
తెల ఒకబుడి 1.0-0 ని. పి. చార్జి 0.5-0 అణాలు.
మామూలు 2-10-0 ని. పి. చార్జి 0.12-0 అణాలు.
ని. పి. చుట్టూరకు కొనుగడు రూ. 0.3-0 ప్రత్యేకము.
అంగ్లో-యిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.
155 హమ్మెట్ స్ట్రీట్, బొంబాయి.
D 126 W 100.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి
తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇచ్చటికాలము వనుకరించి మిక్కిలి నమ్మక
కరముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చువల్లును
అయుర్వేద వైద్యధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ జీవమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు కనకసములన్నిటిలో బంగారు
వైద్యములు బహుముఖంగా నిర్మియున్నాము.

వై. కనక నిలాధనమునకు వ్యాసినచో
ధరలపట్టి పంపబడును.

జాండూ వర్తస్యూకీకల్

వర్తస్యూ

జాండూ వర్తస్యూకీకల్ వైద్యమునందు
(కీకల్) హిందూ నెం. 13.

ది ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్ కంపెనీ,
పోర్ట్ ఏజంట్లు, కాకినాడ.

మొదటిసారి ప్రతులు కావచ్చినవి గాన వలయు
చో ద్వారపడుడు. గ్రంథముయొడ గల జనాదరణను
బట్టి తగినన్ని ఆర్డరులు వచ్చినయెడల వస్తుప్రకటన
మును గావించి 4 అణాలకే యివ్వగలము. కాని,
యీ ఆరోగ్యదర్శినియే సంపూర్ణాంగధికరణ మని
తెలియవచ్చును.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ప్రతి 1-కి తెల రూ. 0.12-0, ని. పి. గా రూ. 1.2-0.
12 ప్రతులు: రూ. 8.0-0.

నేతు బ్రదర్లు, మైలాపూరు, మదరాసు.

నివ్వముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ వైద్యధములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వారకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హార్నిస్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

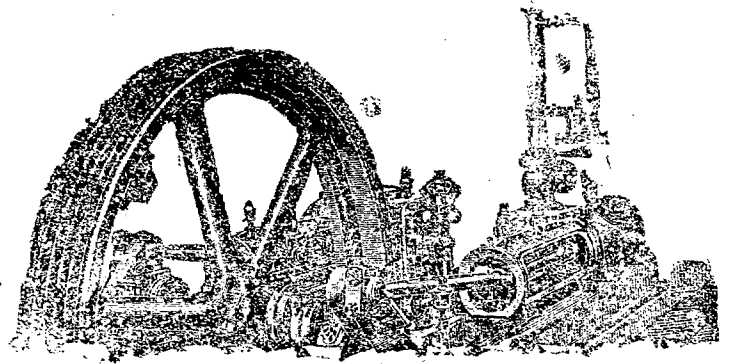
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

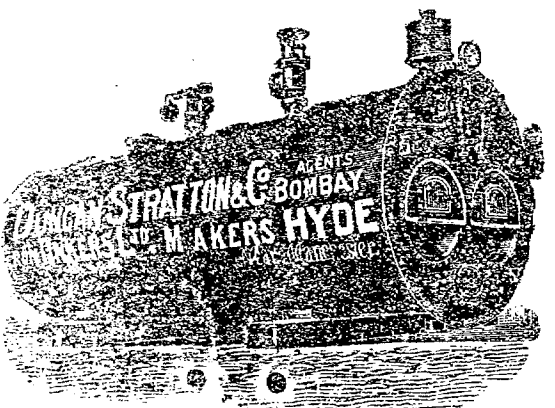
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వరుస — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ ఇంజిన్లు (మెషిన్లు)
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకు వుండును.

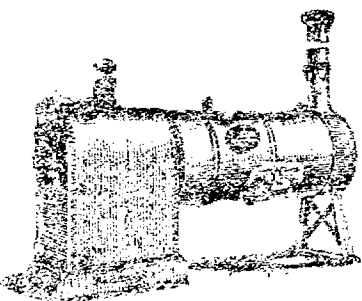

హైక్లాస్ స్టీల్ కార్నిస్ బాయిల్డర్లు.

హైక్లాస్ స్టీల్ లంకామెరు బాయిల్డర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 62 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 10 అ. వరకు వుండును.
స్టీమ్ ఇంజిన్లు (మెషిన్లు) 100 హానుల వరకు వుండును.

లోకో మోటివ్ బాయిల్డర్లు.
స్టీమ్ ఇంజిన్లు (మెషిన్లు) 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.

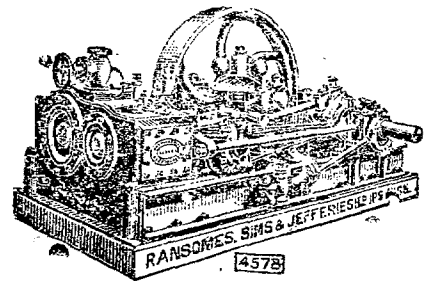

వర్టికల్ బాయిల్డర్లు.
స్టీమ్ ఇంజిన్లు (మెషిన్లు) 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.

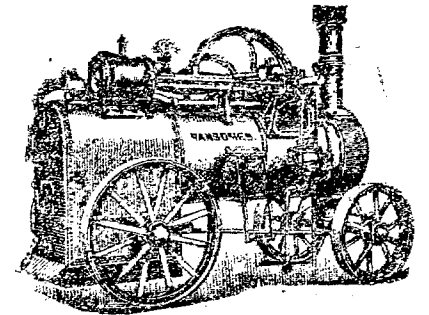
ఈ క్రింద తెలుపబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
మాడి జిన్నింగ్ మెషిన్, వాటి సామానులు
మాడి వెస్టింగ్ మెషిన్
మాడి స్పిన్నింగ్ మెషిన్
మాడి వీవింగ్ మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీమ్ బాయిల్డర్లు
లోకో మోటివ్ మిల్లింగ్ మెషిన్
నూతన మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
కట్టు నిర్మాణములకు మెషిన్ వాటి సామాను
అన్ని రకముల పంపింగ్ మెషిన్లు
కాగితము, పుస్తకములకు సంబంధమైన కొరములు
కరెన్ట్ నూతన వ్యవస్థ అయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగ్ (ప్లాంట్) కొరములు
లేకులు వర్క్ సాపు కొరములు
స్టీలు సాప్లింగ్, కట్టింగ్, వెల్డింగ్
కాట్ బరక్ అండ్ కాస్ట్ విరక్ ఫుల్లింగ్.
వగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండ్
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ కు సాపు మొననుండి పోట్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండ్ ఎంజిన్లు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ మెషిన్లు 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండ్ — హై, లో, మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీమ్ మెషిన్లు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాండ్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ ప్రాప్రైటరీ గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్ధ, శైశ్యము, కడిశము, రొమ్ముకడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని దివ్యమృతము 0—10—0; డబ్బా 1—5—0. పోట్లుగలవలె శుభం.

అమృతాంజనం దివ్యమృతము.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

